

Regnskabsbemærkninger
2017

Indledning

Region Midtjyllands årsregnskab 2017 er udarbejdet på grundlag af Lov om Regioner og Ministeriets regler for udarbejdelse af regnskaber i Budget- og Regnskabssystem for Regioner.

Regionernes budget og regnskab er opdelt i 3 finansieringskredsløb. Et finansieringskredsløb vedrørende Sundhed inkl. psykiatrien, et vedrørende Social- og Specialundervisningsområdet og et vedrørende Regional Udvikling. I Årsrapporten og Regnskabsbemærkningerne, vil indgangsvinklen være de 3 finansieringskredsløb, som dermed opfylder de centrale krav til regnskabsaflæggelsen.

Der er forskellig fokus i henholdsvis Årsrapporten og Regnskabsbemærkningerne:

- I årsrapporten opstilles det omkostningsbaserede regnskabsresultat, hvor der ses på indtægter i forhold til omkostningerne. Herudover vurderes om regionen har overholdt økonomiaftalen for sundhed og regional udvikling samt bevillingsoverholdelsen på de 3 kredsløb på overordnet niveau
- I regnskabsbemærkningerne er der fokus på udgifter/omkostninger sammenholdt med årsbudgettets bevillingposter.

Regnskabsmaterialet er opdelt således:

Årsrapport 2017

Årsrapporten giver overblik over Region Midtjyllands økonomiske virksomhed i det forløbne år.

Indhold:

- Ledelsesberetning
- Regnskabsberetning
- Årsregnskab og noter
- Økonomi og nøgletal

Årsrapporten skal give:

- En præsentation af regionens opgaver og organisation med hovedtal og nøgletal fra regionens årsregnskab
- Et retvisende billede af regionens økonomiske og faglige resultater og kvalitetsresultater, udfordringer og status på udviklingsprojekter, som skaber fremtidens tilbud til borgere og virksomheder.
- En præsentation af regionens arbejde med målbilleder og strategispor.

Regnskabsbemærkninger 2017

Regnskabsbemærkninger indeholder en mere detaljeret og udførlig beskrivelse af Region Midtjyllands økonomi og aktivitet i 2017. Regnskabsbemærkningerne er primært udgiftsbaseret. Dog er bemærkningerne på social- og specialundervisningsområdet omkostningsbaseret.

I regnskabsbemærkningerne er der for hvert område en overordnet beskrivelse af økonomi og aktivitet, hvor forudsætningerne fra budgettet sammenholdes med den aktivitet, som faktisk har fundet sted i 2017.

Regnskabsbemærkninger 2017

April 2018

Region Midtjylland
Skottenborg 26
8800 Viborg
koncernoekonomi@stab.rm.dk

Regnskabsbemærkninger findes også på:
<http://www.rm.dk/om-os/okonomi/budget-og-regnskaber/regnskab-2017/>

Sammenfatning af årsregnskab 2017	1

Sundhed - Hovedkonto 1

1.1	Udgiftsbaseret regnskab for Sundhed	6
1.2	Indledning	7
1.3	Drift	7
1.4	Aktivitet – Somatikken	8
1.5	Anlægsinvesteringer	8
1.6	Personaleoversigt	11
1.7	Specifikke bemærkninger – hospitaler	11
1.8	Fællesudgifter og indtægter	20
1.9	Praksissektoren	29
1.10	Tilskudsmedicin	32
1.11	Sundhedsadministration	32
1.12	Andel af fælles formål, Udgifter	33
1.13	Andel af fælles formål, Finansieringsindtægter	33

Social og Specialundervisning - Hovedkonto 2

2.1	Indledning	35
2.2	Drift og finansiering	36
2.3	Bemærkninger til driftsresultatet	38
2.4	Aktivitet	39
2.5	Anlægsinvesteringer	40

Regional Udvikling - Hovedkonto 3

3.1	Indledning	42
3.2	Drift	42
3.3	Udviklingsopgaver	43
3.4	Borgernære driftsopgaver	45
3.5	Tværgående opgaver	46
3.6	Anlæg	47
3.7	Finansiering	47

Fælles formål og administration - Hovedkonto 4

4.1	Indledning	50
4.2	Drift	50
4.3	Anlægsinvesteringer	51
4.4	Fordeling	51
4.5	Personaleoversigt	52

Renter - Hovedkonto 5

5.1	Renter	54
5.2	Fordeling af renter	55

Balancen - Hovedkonto 6

6.1	Langfristet gæld	58
6.2	Leasing	58
6.3	Likviditet	59
6.4	Gennemsnitslikviditet	59

Regnskabsoversigter

7.1	Regnskabsoversigter på bevillingsniveau	61
7.2	Oversigt over afsluttede anlægssager i 2017	64
7.3	Oversigt over uforbrugte overførte bevillinger	65
7.4	Resultatopgørelse for socialområdet	66

Sammenfatning af årsregnskab 2017

Sammenfatning af årsregnskab 2017

Indledning

Regionernes budget og regnskab inddeles i 3 adskilte finansielle kredsløb: Sundhed, Regional Udvikling og Socialområdet.

De overordnede økonomiske rammer for driften af Sundhed og Regional Udvikling fastsættes i de årlige økonomiaftaler og DUT-reguleringer. Rammerne er baseret på udgiftsprincippet, hvorefter udgifterne på det enkelte område finansieres af dedikerede indtægter uden mulighed for omprioritering. I Region Midtjylland er regionsrådets bevillinger og økonomistyringen tilrettelagt efter udgiftsprincippet. Regnskabsresultatet for 2017 vurderes i forhold til de afgivne udgifts- og indtægtsbevillinger samt de materielle forudsætninger herfor.

Budget og regnskabet 2017 for socialområdet er baseret på omkostningsprincippet. Rammerne for budget og regnskab fastsættes i de årlige rammeaftaler med kommunerne. Kommunerne betaler via taksterne for periodens ressourceforbrug. Det betyder, at kommunerne betaler årets afskrivninger og forrentninger samt hensættelser af tjenestemandspensioner. Regnskabsresultatet vurderes i forhold til de faktiske kommunale takstbetalinger sammenholdt med de faktisk afholdte udgifter.

Sundhed

Det overordnede regnskabsresultat for sundhedsområdet er vist i tabel.

Sundhedsområdets regnskabsresultat 2017 sammenholdt med budget 2017 inklusiv tillægsbevillinger.

Udgifter, mio. kr.	Budget 2017 inklusive tillægsbevillinger	Regnskab 2017	Afvigelse 2017 ¹⁾
Driftsudgifter	23.513,1	23.399,2	113,8
Anlægsudgifter	1.365,5	1.564,6	-199,1
Udgifter i alt	24.878,5	24.963,9	-85,3
Finansiering	-24.271,2	-24.288,5	17,3
Netto ²⁾	607,3	675,3	-68,0

1) + angiver mindreforbrug eller merindtægt og - angiver merforbrug eller mindreindtægt. I forhold til budget inklusiv tillægsbevillinger

2) Finansiering omfatter bloktilskud, aktivitetsafhængig stats- og kommunebidrag, men er eksklusiv låneoptag.

Som det ses, er driftsudgifterne 113,8 mio. kr. mindre end bevillingen, hvilket svarer til 0,5 % af den samlede bevilling. Mindreforbruget skyldes 62,5 mio. kr. på nettodriften og 51,3 mio. kr. på renter.

Netto er der et merforbrug på anlægsbudgettet på 199,1 mio. kr. i forhold til bevillingen. Der er især tale om forsinkelser af byggeri og tilvejebringelse af indtægter vedr. Kvalitetsfondsprojekter.

På finansieringssiden er der en merindtægt på 17,3 mio. kr. som vedr. kommunal medfinansiering. Det skyldes periodeforskydning i afregningen.

Der er således et samlet merforbrug i forhold til de afgivne bevillinger på i alt 68,0 mio. kr.

Budget 2017 inkl. tillægsbevillinger var forventet at blive 607,3 mio. kr. større end finansieringsgrundlaget. Forskellen mellem finansieringsgrundlaget i 2017 og det korrigerede budget 2017 skyldes primært overførsler på det almindelige anlægsbudget og overførsler/reguleringer af kvalitetsfondsprojekterne.

Det udgiftsbaserede resultat for drift, anlæg og renter viser et merforbrug af likvide midler på 675,3 mio. kr. før låneoptag.

Bemærkninger til regnskabsresultatet for driften

Sundhedsområdets driftsudgifter

Udgifter Mio kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvielser (KB-R17)
Sundhed				
Drift				
Hospitaler	15.604,8	16.119,6	16.116,4	3,2
Fælles udgifter/indtægter	2.478,8	1.920,0	1.934,0	-14,0
Nære Sundhedstilbud				
Praksissektoren	3.372,5	3.396,1	3.395,2	0,9
Tilskudsmedicin	1.366,4	1.351,4	1.312,9	38,5
Administration, Sundhed	29,2	29,8	26,9	2,8
Somatik i alt	22.851,7	22.816,9	22.785,5	31,4
Andel af Fælles formål og administration	640,5	640,2	609,0	31,1
Drift i alt før renter	23.492,2	23.457,1	23.394,5	62,5
Andel af renter	56,0	56,0	4,7	51,3
Driftsudgifter total	23.548,2	23.513,1	23.399,2	113,8

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

Samlet kommer sundhedsområdets driftsbudget ud med et mindreforbrug på 113,8 mio. kr. i forhold budget 2017 inklusiv tillægsbevillinger. Mindreforbruget ekskl. renter er på 62,5 mio. kr. Dermed er budgetloven og økonomiaftalen inkl. korrektioner overholdt.

Hospitalerne kommer ud med et samlet mindreforbrug på 3,2 mio. kr. Der fortsat på alle driftsområder en meget kraftig fokus på økonomistyringen og sikkerhed for at budgetterne holdes i relation til budgetloven

I de økonomiske styringsmodeller for hospitalerne vedrørende ændringer i aktiviteten, merudgifter til hospitalsmedicin og nye behandlinger indgår, at det sikres at hospitalerne har mulighed for en høj grad af sikkerhed for deres økonomiske fundament. Usikkerheden om økonomien søges holdt på fælleskontiene.

Der er et merforbrug til **fællesudgifter og indtægter** på 14,0 mio. kr.

Merforbruget skyldes primært et merforbrug på hospitalsmedicin under Fokusområder.

På Fællespuljer til udmøntning er der et merforbrug på 75,8 mio. kr., hvilket primært skyldes et merforbrug 144,5 mio. kr. på Puljen til overførsler og korrektioner (hvor der bl.a. er konsolideret for 100 mio. kr.) dog modsvaret af mindreudgifter på pulje til sundhedsstrategi og finanslovsmidler på 36,3 mio. kr.

Under Personale og Uddannelse er der et mindreforbrug på 2,0 mio. kr., som følge af mindre udgifter på en række personalepolitiske puljer.

På It og anskaffelser er der et mindreforbrug på 16,5 mio. kr. primært som følge af et mindreforbrug på centrale leasingudgifter og puljen til administrative it-systemer.

På Øvrige fællesområder er der et mindreforbrug på 121,4 mio. kr. på en række poster og især på Øvrige udgifter hvor der bl.a. er tilbagebetalinger af ejendomsskatter på 41,5 mio. kr.

På servicefunktioner er der et merforbrug på 17,6 mio. kr.

For **Praksissektoren** er der tale om et mindreforbrug på 0,9 mio. kr. En del af regnskabsresultatet vedrører uforbrugte pulje- og projektmidler på 21,7 mio. kr. Ser man bort fra disse uforbrugte midler ville regnskabsresultatet være et merforbrug på 20,9 mio. kr.

På **Tilskudsmedicin** er der et mindreforbrug på 38,5 mio. kr.

De administrative udgifter på sundhedsområdet er 2,8 mio. kr. mindre end forudsat.

Andel af Fællesformål og administration viser et mindreforbrug på 31,1 mio. kr. Mindreforbruget skyldes primært periodeforskydninger og indtægtsdækket aktivitet i flere stabe samt et mindreforbrug på politisk organisation.

Andel af renter viser et mindreforbrug på 51,3 mio. kr., hvilket dels skyldes at renteniveauet er mindre end forventet og gældsplejeaftaler, der har klaret sig bedre end forventet

Social og specialundervisning

Det overordnede regnskabsresultat for Social og Specialundervisning er vist i nedenstående tabel:

Social og Specialundervisnings regnskabsresultat 2017 sammenholdt med budget 2017 inklusiv tillægsbevillinger.

Omkostninger, mio. kr.	Budget 2017 inklusive tillægsbevillinger	Regnskab 2017	Afvigelse 2017 1)
Bruttodriftsomkostninger	1.130,0	1.182,5	-52,5
Anlægsomkostninger	0,0	0,0	0,0
Omkostninger i alt	1.130,0	1.182,5	-52,5
Finansiering (Takstbetalinger, bloktilskud, objektive finansieringsbidrag og div. indtægter)	-1.118,0	-1.189,1	71,0
Netto	12,0	-6,5	18,6

1) + angiver mindreamkostninger eller merindtægt og - angiver meromkostninger eller mindreindtægt.

Nettodriftsresultatet for 2017 viser i alt et overskud på 6,5 mio. kr. Overskuddet i 2017 tilgår det akkumulerede resultat fra tidligere år på balancen. Der er krav om balance over tid, således at omkostningerne skal være lig med finansieringen.

Regional Udvikling

Det overordnede regnskabsresultat for Regional Udvikling er vist i nedenstående tabel:

Regional Udviklings regnskabsresultat 2017 sammenholdt med budget 2017 inklusiv tillægsbevillinger.

Udgifter, Mio. kr.	Budget 2017 inklusive tillægsbevillinger	Regnskab 2017	Afvigelse 2017 1)
Driftsudgifter	624,0	623,3	0,7
Andel af renter	1,3	0,1	1,2
Driftsudgifter incl. renter	625,3	623,4	1,9
Anlæg	15,2	13,7	1,5
Finansiering	-625,1	-625,2	0,0
Udgiftbaseret resultat 2)	15,3	11,9	3,4

1) + angiver mindreudgifter eller merindtægt og - angiver merudgifter eller mindreindtægt.

Mindreforbruget på driften ekskl. renter er på 0,7 mio. kr. Dermed er budgetloven og økonomiaftalen inkl. korrektioner overholdt.

Samlet kommer det Regionale Udviklingsområde ud med et mindreforbrug på 3,4 mio. kr. i forhold budget 2017 inklusiv tillægsbevillinger. Mindreforbruget skyldes mindreforbrug på flere områder herunder projektet omkring Aarhus Letbane var forsinket i forhold til tidsplanen og først forventes afsluttet i 2018.

Sundhed

Hovedkonto 1

Sundhed – Hovedkonto 1

1.1 Udgiftsbaseret regnskab for Sundhed

Det samlede udgiftsregnskab 2017 kan i hovedtal opstilles som følgende tabel. Tabellen viser henholdsvis det oprindelige budget 2017, og det korrigerede budget 2017 set i forhold til udgiftsregnskab 2017 i hovedtal.

Sammendrag af regnskab 2017 for Sundhed

Beløb i mio kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvielser (KB-R17)
Sundhed				
<i>Drift</i>				
Hospitaler	15.604,8	16.119,6	16.116,4	3,2
Fælles udgifter/indtægter	2.478,8	1.920,0	1.934,0	-14,0
Praksissektoren	3.372,5	3.396,1	3.395,2	0,9
Tilskudsmedicin	1.366,4	1.351,4	1.312,9	38,5
Administration, Sundhed	29,2	29,8	26,9	2,8
Sundhed i alt	22.851,7	22.816,9	22.785,5	31,4
Andel af fælles formål og adm.	640,5	640,2	609,0	31,1
Nettodriftsudgifter ekskl. renter	23.492,2	23.457,1	23.394,5	62,5
Renter	56,0	56,0	4,7	51,3
Nettodriftsudgifter i alt	23.548,2	23.513,1	23.399,2	113,8
<i>Anlæg</i>				
Hospitaler	972,6	1.373,0	1.593,6	-220,6
Fælles reserve	147,0	25,2	3,4	21,9
Anlæg i alt	1.119,6	1.398,2	1.597,0	-198,7
Andel af fælles formål og adm. for anlæg	0,0	-32,7	-32,4	-0,4
Anlægsudgifter i alt	1.119,6	1.365,5	1.564,6	-199,1
Total udgifter for sundhed	24.667,9	24.878,5	24.963,9	-85,3
<i>Finansiering</i>				
Bloktilskud fra staten	-19.547,0	-20.309,6	-20.310,0	0,4
Omfordeling effektiviseringsgevinster	14,4	-14,4	-14,0	-0,4
Kompensationsordning vedr. ny lovgivning om kommunal medfinansiering	-54,4	-54,4	-54,3	0,0
Kommunalt aktivitetsafhængigt bidrag	-4.329,0	-3.602,1	-3.619,4	17,3
Aktivitetsbestemte tilskud fra staten	-290,8	-290,8	-290,8	0,0
Finansieringsindtægter i alt	-24.206,8	-24.271,2	-24.288,5	17,3
Resultat - udgiftsbaseret	461,1	607,3	675,3	-68,0
<i>Omkostninger</i>				
Omkostninger drift	725,9	725,9	701,1	24,8
Omkostninger anlæg	-1.119,6	-1.365,5	-1.461,8	96,3
Resultat - omkostningsbaseret	67,3	-32,3	-85,3	53,1

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

Regnskabsbemærkningerne under hovedkonto 1 vil have fokus på afvigelser mellem det korrigerede budget og udgifterne i regnskab 2017. I de efterfølgende afsnit vil der indenfor de enkelte områder blive afgivet bemærkninger.

Sundhed

1.2 Indledning

Region Midtjylland har ansvaret for sundhedsområdet. Regionen skal drive og udvikle sundhedsvæsenet og være med til at tilbyde den bedste og nyeste behandling. Det drejer sig om hospitalerne både somatisk og psykiatrisk behandling, tilskud til medicin, de praktiserende læger, speciallæger, fysioterapeuter, tandlæger, kiropraktorer, psykologer, fodterapeuter m.m. samt ambulance- og akutlægebiler og det øvrige såkaldte præhospitale beredskab. Derudover er der en række opgaver inden for forskning, udvikling og uddannelse.

1.3 Drift

Driftsudgifter

Udgifter, mio. kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse (KB-R17)	Korrektion til regnskab 2017 *)	Afvigelse - korrigeret
Hospitalsenheden Horsens	1.003,0	1.033,0	1.026,2	6,8	0,1	6,9
Regionshospitalet Randers	1.066,5	1.120,8	1.136,3	-15,5	-0,1	-15,6
Hospitalsenheden Vest	2.221,3	2.292,0	2.270,9	21,1	8,9	29,9
Hospitalsenhed Midt	2.322,6	2.374,6	2.362,7	11,9	-2,1	9,8
Aarhus Universitetshospital	6.468,3	6.776,9	6.815,6	-38,7	29,0	-9,6
Præhospitalet	834,9	835,3	826,3	9,0	-2,0	7,0
Psykiatri	1.688,2	1.687,0	1.678,4	8,6	0,7	9,3
Fællesudgifter og -indtægter	2.478,8	1.920,0	1.934,0	-14,0	-34,5	-48,5
Hospitaler mv. i alt	18.083,6	18.039,6	18.050,4	-10,8	0,0	-10,8
Tilskudsmedicin	1.366,4	1.351,4	1.312,9	38,5		38,5
Praksissektoren mv.	3.372,5	3.396,1	3.395,2	0,9		0,9
Praksissektor og tilskudsmedicin i alt	4.738,9	4.747,5	4.708,1	39,4	0,0	39,4
Sundhed ekskl. administration	22.822,5	22.787,1	22.758,5	28,6	0,0	28,6
Administration, Sundhed	29,2	29,8	26,9	2,8	0,0	2,8
Sundhed i alt	22.851,7	22.816,9	22.785,5	31,4	0,0	31,4

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter.

*) Korrektion til regnskabet sker i forbindelse med overførselssagen.

Regnskabsresultatet på 22.785,5 mio. kr. udviser, i forhold til korrigeret budget 2017 på 22.816,9 mio. kr., en mindreudgift på 31,4 mio. kr.

På hospitalerne mv. under ét har der været en merudgift på 10,8 mio. kr. Der er en række korrektioner som følge af refusion af hospitalernes medicinforbrug, regulering af nye behandlinger samt andre forhold, hvor hospitalernes faktiske aktivitet har været anderledes end forudsat ved fordelingen af budgetmidler. Disse korrektioner indstilles gennemført i overførselssagen. Den samlede korrigerede merudgift, fordeler sig med 37,7 mio. kr. på hospitalerne og -48,5 mio. kr. på fællesudgifter og indtægter. Resultatet dækker over udsving fra hospital til hospital.

Praksissektoren har haft et mindreforbrug på 0,9 mio. kr. efter korrektioner.

Det samlede resultat med et mindreforbrug på 31,4 mio. kr. i forhold til de af regionsrådet afgivne bevillinger skyldes hovedsageligt:

- at der på alle driftsområder har været meget kraftig fokus på økonomistyringen og sikkerhed for at budgetterne holdes i relation til budgetloven,
- at der på tilskudsmedicin har været et større fald i udgifterne end forventet, og
- at der på de hospitaler mv. under ét har været et mindreforbrug.

Samtlige mindreforbrug på hospitalerne i 2017 vil blive indstillet overført til efterfølgende budgetår.

Mer- og mindreforbrug på de enkelte områder og enheder beskrives nærmere i de følgende afsnit.

1.4 Aktivitet – Somatikken

Aktivitet	Regnskab 2016	Regnskab 2017
<i>Ambulante besøg</i>		
Hospitalsenheden Horsens	159.758	164.102
Regionshospitalet Randers	167.783	163.870
Hospitalsenheden Vest	331.066	328.053
Hospitalsenhed Midt	347.522	359.395
Aarhus Universitetshospital	802.941	815.965
Ambulante besøg	1.809.070	1.831.385
<i>Gennemsnitlig liggetid</i>		
Hospitalsenheden Horsens	2,5	2,5
Regionshospitalet Randers	2,3	2,2
Hospitalsenheden Vest	2,7	2,7
Hospitalsenhed Midt	3,3	3,2
Aarhus Universitetshospital	3,2	3,2
Gennemsnitlig liggetid i alt	2,9	2,9

Kilde: BI-portalen, data trukket d. 6/3 2018. Ambulante besøg er trukket fra rapporten 'Ambulant aktivitet'. Gns. liggetid er trukket fra rapporten 'Indlagt aktivitet'.

Tabellen viser, hvordan antallet af ambulante besøg og den gennemsnitlige liggetid har udviklet sig på de enkelte hospitalsenheder fra 2016 til 2017. Antallet af ambulante besøg er samlet steget med 22.315 besøg. Tre ud af de fem somatiske hospitaler har øget antallet af ambulante besøg.

Den gennemsnitlige liggetid falder forsat og det på trods af, at der på hospitalerne bliver lukket senge i disse år blandt andet for at tilpasse kapaciteten til de nye hospitalsbyggerier. At hospitalerne alligevel formår at reducere liggetiden skyldes blandt andet fokus på omlægninger til ambulante besøg, hvor det kan forbedre patientforløbene.

1.5 Anlægsinvesteringer

Anlægsoversigt

Udgifter, mio. kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse (KB-R17)
Hospitaler mv.				
Hospitalsenheden Horsens	143,0	177,7	164,0	13,6
Regionshospitalet Randers	2,7	42,4	19,6	22,7
Hospitalsenheden Vest	-67,2	-61,5	36,4	-97,9
Hospitalsenhed Midt	2,5	65,4	18,8	46,6
Aarhus Universitetshospital	37,2	103,4	143,0	-39,7
Præhospitalet	0,0	25,1	6,4	18,8
Psykiatri	5,4	22,7	43,9	-21,1
Kvalitetsfondsprojekt: DNU Aarhus	630,7	379,9	331,2	48,7
Kvalitetsfondsprojekt: RH Viborg	25,5	98,2	169,5	-71,4
Kvalitetsfondsprojekt: DNV-Gødstrup	69,7	128,4	356,6	-228,2
Medicoteknisk udstyr	0,0	58,2	70,4	-12,2
Sundhedshuse og lægehuse	5,7	25,3	16,9	8,4
It-sundhedsprojekter mv.	50,0	49,9	50,0	-0,1
DNU, fællesprojekter	38,4	188,5	159,3	29,2
Center for partikelterapi	27,1	62,2	22,9	39,2
Somatiske projekter/puljer	1,8	7,4	-12,0	19,4
Diverse puljer - prioriteringsforslag	147,0	25,2	0,0	25,2
Rådighedsbeløb i alt	1.119,6	1.398,2	1.597,0	-198,7

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter.

Hospitalsenheden Horsens

For Hospitalsenheden Horsens skyldes afvigelsen mellem regnskab 2017 og det korrigerende budget for 2017 primært et mindreforbrug på Akuthospital Horsens, hvoraf størstedelen overføres til projektets justeringsreserve.

Herudover er der sket en forskydning af betalinger for generalplansprojektet til nødstrømsanlæg og transformere. Betalingerne forventes at falde i 2. kvartal 2018. Der var på Nye Nord et lille overforbrug der skyldes tilfældige udsving i betaling af aftalesedler.

Regionshospitalet Randers

For Regionshospitalet Randers skyldes afvigelsen mellem regnskab 2017 og det korrigerede budget for 2017 primært, at en række projekter er i afslutningsfasen og dermed har en række uafklarede forhold med entreprenørerne. Det forventes at der udarbejdes anlægsregnskab for Akutafdeling Fase 2 i 2018 med et mindreforbrug. Renoveringen af forhal er fire uger forsinket og er i afleveringsfasen, der forventes også her et mindreforbrug. For Wayfinding projektet har man optimeret nogle processer og haft et gunstigt udbud, som har medført et mindreforbrug.

Hospitalsenheden Vest

For Hospitalsenheden Vest skyldes afvigelsen mellem regnskab 2017 og det korrigerede budget for 2017 primært, at projektet med samling af psykiatrien i Gødstrup er forsinket. Projektet er overgået til totalentreprise hvor kontrakt er indgået og byggeriet forventes igangsat medio første halvår 2018. Herudover, har anlægsprojektet NIDO en mindre bevilling til projekteringsarbejde, der først forventes at gå i gang i 2018. Budgettet for Hospitalsenheden Vest er negativt grundet, at den forventede indtægt fra staten til psykiatri projektet, først modtages i 2018.

Hospitalsenhed Midt

For Hospitalsenhed Midt skyldes afvigelsen mellem regnskab 2017 og det korrigerede budget for 2017 primært forsinkelser på projekterne Trygfondens Familiehus ved Hammel Neurocenter, Projekteringsbevilling Fase 4-6 Silkeborg og Sterilcentral. Afvigelsen i forhold til Trygfondens Familiehus ved Hammel Neurocenter skyldes, at man har ventet på godkendelse af lokalplan og udbud. Byggeriet er nu i fuld gang. For Fase 4-6 i Silkeborg er budgettet udfordret og man arbejder på, at tilpasse projekt og tidsplan til budgettet. Sterilcentralen er forsinket grundet forsinkelsen på akutcentret. Sterilcentralen vil først kunne blive afsluttet i 2019.

Aarhus Universitetshospital

For Aarhus Universitetshospital er det primært to projekter, der har afvejet mellem regnskab 2017 og det korrigerede budget. Renovering af højisolationsstuer er ikke som forventet startet op i 2017, men har afventet udbud pga. nye udfordringer. Projektet forventes at blive afsluttet i 2018. Det andet projekt, HPFI, kølerum og medicinrum forventes at være endeligt færdigt i 2019. De første to af i alt fire etaper er færdiggjorte.

Præhospitalet

For Præhospitalet skyldes afvigelsen mellem regnskab 2017 og det korrigerede budget for 2017 etablering af det nye kontrolrum. Der ligger et revideret regnskab med et mindreforbrug der skyldes, at anskaffelsen af IT-systemet samt udgifter til RM-IT har været betydeligt billigere end forudsat.

Psykiatri

På psykiatriområdet er der i 2017 afholdt nettoanlægsudgifter på 43,9 mio.kr., hvilket er 21,1 mio. kr. mere end det korrigerede budget. Dette merforbrug skyldes en ekstraordinær hensættelse på 38,5 mio. kr. til tilbagebetaling af momsrefusion i forbindelse med salg af Risskov. Der har således været afholdt udgifter på i alt 5,4 mio. kr. til anlægsprojekter gennemført i 2017, hvilket er 17,3 mio. kr. mindre end det korrigerede budget.

8 mindre anlægsprojekter inden for psykiatrien er afsluttede i 2017 med et samlet mindreforbrug på disse projekter på 1,8 mio. kr. Og en række projekter, som var planlagt til at blive gennemført som anlægsprojekter, er i stedet gennemført som driftsprojekter i 2017, hvilket giver et mindreforbrug af anlægsudgifter på 4 mio. kr.

2,8 mio. kr. af afvigelsen i forhold til det korrigerede budget vedrører ikke-udmøntede midler til bygningsvedligeholdelse, som forventes anvendt i 2018.

Afvigelsen skyldes derudover tidsforskydninger på en række øvrige projekter, bl.a. projekterne med etablering af midlertidige og permanente særlige pladser i Regionspsykiatrien Midt og Psykiatrisk Center i Skejby.

Kvalitetsfondsprojekterne DNU, RH Viborg og DNV-Gødstrup

Regionens tre kvalitetsfondsprojekter har alle fået endeligt tilsagn, og Region Midtjylland finansierer projekterne med statstilskud, egenfinansiering og låntagning. Der er afvigelse for alle 3 projekter, både i projekternes indtægter og udgifter. Indtægterne består af statstilskud som er en fast andel over tid, men kan variere i de enkelte år. Sundheds- og Ældreministeriet ændrer løbende finansieringen, når der sker forskydninger i projekternes udgiftsprofiler.

Kvalitetsfondsprojektet DNU

For Kvalitetsfondsprojektet DNU Aarhus er der mindre afvigelser på en række delprojekter herunder færdiggørelsesarbejder.

Kvalitetsfondsprojektet RH Viborg

For kvalitetsfondsprojektet RH Viborg er der en forsinkelse på Akutcenteret, som både gælder entreprisedelen og medicoteknisk udstyr.

Kvalitetsfondsprojektet DNV-Gødstrup

For kvalitetsfondsprojektet DNV-Gødstrup er der afvigelse som følge af forsinkelse på flere delprojekter.

Medicoteknisk udstyr

Generelt overholder de enkelte anskaffelser budgetterne og tidsplanerne. Afvigelsen skyldes dels, at der er nogle bevillinger som fortsat mangler at blive afsluttet – dette forventes dog at blive gjort i løbet af 2018. Merforbruget skyldes en forskydning i finansieringen mellem drift, anlæg og leasing. Budgetterne for den samlede bevilling forventes at blive overholdt.

Sundhedshuse og lægehuse

For Sundhedshuse og lægehuse, skyldes afvigelsen mindreforbrug på en række mindre projekter. Samtidig er projektet i Sundheds- og akuthuset i Holstebro udskudt 14 uger, hvilket er en stor del af den samlede forskel på regnskab og budget.

It-sundhedsprojekter

Generelt overholder de enkelte anskaffelser budgetterne og tidsplanerne.

DNU, fællesprojekter

For DNU, ikke kvalitetsfondsprojekter, skyldes afvigelsen mellem regnskab 2017 og det korrigerede budget for 2017 forskellige årsager. I forhold til planlægningen vedrørende psykiatriens udflytning fra Risskov til Skejby er indkøb af anskaffelser senere end forudsat i budgettet. Herudover har der været forsinkelser i etape 2 og 3 i ombygningen af eksisterende Aarhus Universitetshospital i Skejby. I det snarligt afsluttede projekt som omhandler ombygning af sterilcentralen, tilbageholdes resterende midler indtil entrepøneren har afleveret og udbedret mangler.

Center for partikelterapi

På Dansk Center for Partikelterapi er der betydelige mindreforbrug i 2017. Dette skyldes betalingsraten på fakturarer, som udgør en stor del af de bevilligede midler. Centeret forventes fortsat, at kunne tages i brug i 2018.

Somatiske projekter/puljer

Afvigelsen skyldes hovedsageligt salg af hospitaler, som på grund af tidsforskydninger har et mindreforbrug. På projektet Controlling af store anlægsprojekter er der et mindreforbrug på 9,7 mio. kr., hvilket primært skyldes omposteringer mellem drift og anlæg, og modsvares af et tilsvarende merforbrug på driften.

Diverse puljer

Regionens pulje til anlægsprojekter blev i 2017 fuldt udmøntet. Der har i 2017 været et mindreforbrug på anlægspuljen. Det har, udover generelle forsinkelser på anlægsprojekter, været udmøntede midler til de særlige pladser i psykiatrien, som først forventes at blive brugt i 2018, der har været skyld i mindreforbruget. Bevillingen til salgsindtægter viser et underskud der er en blanding af overførsler fra tidligere år samt mindre indtægter for salg af bygninger.

1.6 Personaleoversigt

Personaleforbrug

Gennemsnitlige helårsstillinger	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse (KB-R17)
Hospitalsenheden Horsens	1.511	1.526	1.519	7
Regionshospitalet Randers	1.584	1.717	1.747	-30
Hospitalsenheden Vest	3.297	3.295	3.292	3
Hospitalsenhed Midt	3.935	3.877	3.910	-33
Aarhus Universitetshospital	8.886	8.497	9.003	-506
Psykiatri	2.773	2.770	2.801	-31
Præhospitalet	108	112	120	-8
Fællesudgifter og -indtægter	1.445	1.445	1.412	33
Hospitaller mv. i alt	23.539	23.239	23.804	-565
Praksissektoren mv.	17	6	7	-1
Administration, Sundhed	75	47	45	2
Sundhed i alt	23.631	23.292	23.856	-564

Personaleforbruget på Sundhedsområdet i 2017 er på gennemsnitlig 23.856 helårsstillinger, hvilket er et merforbrug på 564 stillinger i forhold til det korrigerede budget. De enkelte enheder har kommenteret deres personaleforbrug i de efterfølgende afsnit.

1.7 Specifikke bemærkninger - hospitaler

I afsnit 1.8 følger en række specifikke bemærkninger, der relaterer sig til tabellen under afsnit 1.3.

Hospitalsenheden Horsens

Hospitalsledelsens overordnede vurdering af økonomi og aktivitet

I 2017 fik Regionshospitalet Horsens et korrigeret mindreforbrug på 6,9 mio. kr., hvilket skal ses i lyset af et overført overskud fra tidligere år på 16,9 mio.kr.

Regnskabsresultatet er et resultat af en stram økonomistyring og et løbende arbejde med at effektivisere driften. Hospitalsledelsen anser regnskabsresultatet som værende et godt afsæt for hospitalet som helhed ind i 2018, hvor spareplanen 'Spar 15-19' medfører en budgetmæssig reduktion på 3,7 mio.kr.

Drift

Personaleforbrug og nettodriftsudgifter

Nøgletal for ressourcer	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse (KB-R17)	Korrektion til regnskab *)	Afvigelse korrigeret
Personaleforbrug: Gennemsnitlige helårsstillinger	1.511	1.526	1.519	7		
Nettodriftsudgifter i 1.000 kr.	1.002.978	1.032.971	1.026.185	6.786	143	6.929

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter.

*) Korrektion til regnskabet sker i forbindelse med overførselssagen.

Årsregnskabet for 2017 for Regionshospitalet Horsens viser et nettoforbrug på 1.026,2 mio. kr., hvilket er et korrigeret mindreforbrug i forhold til budgettet på 6,9 mio. kr.

Regnskabsresultatet skal ses i lyset af, at der netto er tilført et mindreforbrug fra tidligere år på 16,9 mio. kr.

Hospitalets oplever et stigende økonomisk pres, der især kan henføres til:

- etablering af ekstra medicinske senge henover sommeren og vinteren for at afhjælpe et stort og kontinuerligt pres på sengekapaleteten
- nødvendige kapacitetsudvidelser for at indfri udrednings- og behandlingsretten,

- øgning i antallet af speciallæger 'i front' i forbindelse med implementeringen af det regionale akutkoncept
- imødekommelse af øget efterspørgsel efter sygehusydelser som følge af den demografiske udvikling i hospitalets optageområde

Herudover arbejder hospitalet løbende med at tilpasse økonomien således, at der kan skabes finansiering til nødvendig it-infrastruktur investeringer, samt driftsafledte udgifter som følge af realiseringen af generalplanen (leasingforpligtigelser m.m).

Personaleforbruget var i 2017 på 1.519 helårsstillinger, hvilket er 7 stillinger mindre end det korrigerede budget. Mindreforbruget afspejler tilbageholdenhed i afdelingerne i forbindelse med spareplanen 'Spar 15-19'.

Regionshospitalet Randers

Hospitalsledelsens overordnede vurdering af økonomi og aktivitet

Regionshospitalet Randers kommer ud af 2017 med et negativt regnskabsresultat før korrektioner på -15,5 mio. kr. Hospitalsledelsen er ikke tilfreds med resultatet, men set i lyset af de udfordringer, der har været i 2017, er resultatet bedre end forventet.

2017 har krævet tilpasning til den nye økonomiske ramme på baggrund af implementering af besparelserne i spareplanen 'Spar 15-19', decentraliseret budgetansvar på radiologiområdet og ændringer i opgørelsen af betalinger mellem hospitalerne inden for patologi.

Screeningsprogrammet for tarmkræft og HPV-analyser har vist sig at være en større opgave end planlagt, og der er blevet arbejdet for at sikre tilstrækkelig kapacitet til at håndtere programmerne. Med udvidelsen af tarmkræftscreeningsprogrammet i 2018 vil det fortsat være et fokusområde.

I forhold til 2016 er der lavet meraktivitet som følge af øget patientpres, herunder på det akutte område. Endvidere er der arbejdet med at sikre implementering af den skærpede behandlingsret samtidig med overholdelse af udredningsretten.

Drift

Personaleforbrug og nettodriftsudgifter

Nøgletal for ressourcer	Øprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse (KB-R17)	Korrektion til regnskab *)	Afvigelse korrigeret
Personaleforbrug:						
Gennemsnitlige helårsstillinger	1.584	1.717	1.747	-30		
Nettodriftsudgifter i 1.000 kr.	1.066.464	1.120.765	1.136.252	-15.487	-129	-15.616

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter.

*) Korrektion til regnskabet sker i forbindelse med overførselssagen.

Regnskabet viser et nettoforbrug på 1,1 mia. kr. og et underskud på 15,5 mio. kr.

Dette er før korrektion på -129.000 kr. for medicinudgiften. Således er det korrigerede regnskab et resultat på -15,6 mio. kr.

En af de væsentligste økonomistyringsopgaver i 2017 har været arbejdet med at få budgettet i balance. Ved året start var der et stramt budget, og hen over året opstod yderligere udfordringer med et stigende forbrug af scanninger uden kapacitet til at hjemtage opgaverne. Samtidigt viste genberegning af patologikvoten hen over sommeren, at hospitalet skulle betale for ydelser på de øvrige hospitaler i modsætning til tidligere års indtægter. Årets resultat blev en indtægt på området, og forklarer et mindre underskud end forventet. Regionshospitalet Randers har arbejdet ihærdigt med initiativer, der i de kommende år skal danne grundlag for reduktion af udgiftsniveauet.

Personaleforbruget var i 2017 på 1.747 helårsstillinger, hvilket er 30 stillinger mere end det korrigerede budget. Det skal ses i sammenhæng med, at der har været behov for at allokere personaleressourcer til screeningsprogrammerne, men merforbruget skal også ses i sammenhæng med behovet for udgiftsreducerende initiativer.

Hospitalsenheden Vest

Hospitalsledelsens overordnede vurdering af økonomi og aktivitet

Hospitalsenheden Vest kom ud af 2017 med et mindreforbrug på 29,9 mio. kr. efter korrektioner, svarende til 1,3 pct. Mindreforbruget er et resultat af en stram økonomistyring og ønsket om en bevidst opsparing til engangsudgifterne i forbindelse med indflytning og ibrugtagning af RH Gødstrup. Resultatet er lidt bedre end forventet og skyldes primært tilbageholdenhed i afdelingerne, forskydning i engangsudgifter og mindre udgifter til Medicoteknik end antaget.

Hospitalsledelsen finder resultatet tilfredsstillende.

Resultatet er opnået i et år med generelt pres på afdelingerne og en kraftig stigning i henvisningerne. Afdelingerne arbejder kontinuerligt med at optimere patientbehandlingen og patientflowet via øget samarbejde og bedre kapacitetsudnyttelse, som ligeledes er en forudsætning for patientbehandlingen i RH Gødstrup.

Enheden har i 2017 nået et stabilt højt niveau på opfyldelse af udredningsretten, og målopfyldelsen på behandlingsretten er stigende. Der er stadig udfordringer enkelte steder, bl.a. på grund af speciallægemangel. Også målopfyldelsen på kræftpakker har udviklet sig i positiv retning.

Drift

Personaleforbrug og nettodriftsudgifter

Nøgletal for ressourcer	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse (KB-R1)	Korrektion til regnskab *)	Afvigelse korrigeret
Personaleforbrug:						
Gennemsnitlige helårsstillinger	3.297	3.295	3.292	3		
Nettodriftsudgifter i 1.000 kr.	2.221.333	2.292.034	2.270.946	21.088	8.858	29.946

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter.

*) Korrektion til regnskabet sker i forbindelse med overførselssagen.

Årsregnskabet for Hospitalsenheden Vest viser et nettoforbrug på 2,3 mio. kr. og et mindreforbrug på 21,1 mio. kr.

Resultatet indeholder ikke endelig afregning for hospitalsmedicin, korrektion for patientvandring, samt et par mindre korrektioner til regnskabet. Det korrigerede regnskab efter overførselssagen viser herefter et mindreforbrug på 29,9 mio. kr. som er samme resultat som i 2016.

Resultatet for afdelingerne er stort set i balance, på trods af besparelser fra spareplanen 'Spar 15-19' på 10 mio. kr. og interne besparelser på ca. 15 mio. kr. Dette skyldes bl.a. fremrykkede effektiviseringsgevinster og tilpasning af opgavevaretagelsen frem mod RH Gødstrup.

Enheden har i 2017 forbrugt 3.292 helårsstillinger, hvilket stort set svarer til budgettet.

Hospitalsenhed Midt

Hospitalsledelsens overordnede vurdering af økonomi og aktivitet

Hospitalsenhed Midt har i 2017 opnået et regnskabsresultat med et mindreforbrug på 9,8 mio. kr. efter overførselssagen. Regnskabsresultatet skal ses på baggrund af et økonomisk udfordrende år og vurderes derfor at være tilfredsstillende.

Antallet af udenregionale patienter til Hammel Neurocenter har i 2017 været mindre end tidligere år og medført færre indtægter. Dette har medført lukning af 8 højt specialiserede sengepladser med henblik på at genskabe balancen mellem kapacitet og det udenregionale behov.

Hospitalsenhed Midt har hen over sommeren indkaldt 3.600 kvinder til et sikkerhedstjek i forbindelse med undersøgelse for brystkræft, heraf har 2.162 taget imod tilbuddet. Dette tiltag har ligeledes presset økonomien.

Aktiviteten var høj i 2017. Der har været en stigning i antallet af udskrivninger på 2,4 pct. og 3,1 pct. for ambulante besøg. Hospitalet har haft den største stigning blandt regionens hospitaler i antal ambulante besøg set over en tre-årig periode. Hospitalet udreder og behandler stadig flere patienter, ligesom andelen af patientforløb, der opfylder udrednings- og behandlingsgarantien, er stigende. Hospitalsenhed Midt udredte i 2017 34 pct. af samtlige udredningspatienter i Region Midtjylland.

Hospitalsledelsen vurderer, at den landsdækkende produktivetsmåling igen i 2017 vil vise en stigning i produktiviteten.

Drift

Personaleforbrug og nettodriftsudgifter

Nøgletal for ressourcer	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse (KB-R17)	Korrektion til regnskab *)	Afvigelse korrigeret
Personaleforbrug: Gennemsnitlige helårsstillinger	3.935	3.877	3.910	-33		
Nettodriftsudgifter i 1.000 kr.	2.322.635	2.374.642	2.362.727	11.915	-2.113	9.802

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter.

*) Korrektion til regnskabet sker i forbindelse med overførselssagen.

Hospitalsledelsen har ud over lukning af senge også indført en tilbageholdenhed i forhold til at besætte vakante stillinger, ligesom der blev indført et stop for anskaffelser i 2017. Dette har ført til en opbremsning af forbruget i andet halvår af 2017 og dermed mindreforbruget på 9,8 mio. kr.

Hospitalsenhed Midt har i 2017 haft et personaleforbrug på 3.910 personer. I forhold til det gældende budget er der et merforbrug på 33 stillinger. Merforbruget skyldes, at lønbudgettet i Patologisk institut endnu ikke er tilpasset efter fusionen af patologien for Hospitalsenheden Vest og for Hospitalsenhed Midt.

Aarhus Universitetshospital

Hospitalsledelsens overordnede vurdering af økonomi og aktivitet

AUH kommer ud af 2017 med et korrigeret merforbrug på 9,6 mio kr. Merforbruget skal bl.a. ses i lyset af, at 2017 har været præget af ændringer i udflytningsplanerne, hvilket har forlænget perioden med dobbeltdrift i forbindelse med udflytning af en række afdelinger. Dette har belastet afdelingernes økonomi og vanskeliggjort styringen af de samlede udgifter.

På aktivitetssiden kan det konstateres at antallet af behandlede patienter (opgjort som unikke cpr.) er øget i forhold til 2016. Antallet af udskrivninger er faldet, mens der er sket en stigning i den ambulante aktivitet. Udviklingen i aktivitetstallene skal ses i sammenhæng med den omlægning og effektivisering af behandlingsaktiviteten, der sker på AUH i disse år i forbindelse med udflytningen af hospitalet.

Drift

Personaleforbrug og nettodriftsudgifter

Nøgletal for ressourcer	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse (KB-R17)	Korrektion til regnskab *)	Afvigelse korrigeret
Personaleforbrug: Gennemsnitlige helårsstillinger	8.886	8.497	9.003	-506		
Nettodriftsudgifter i 1.000 kr.	6.468.253	6.776.919	6.815.604	-38.685	29.040	-9.645

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter.

*) Korrektion til regnskabet sker i forbindelse med overførselssagen.

AUH kommer ud af 2017 med et bogført merforbrug på 38,7 mio kr. Efter korrektioner forventes det at merforbruget reduceres til 9,6 mio kr. svarende til 0,14 % af nettobudgettet. Merforbruget kan henføres til ubalancer i flere af hospitalets afdelinger. To af de væsentligste årsager til ubalancer er opdrift i udgiften til implantater på især en række højt specialiserede områder samt udgifter til dobbeltdrift i forbindelse med udflytning. Som en konsekvens af de ændrede udflytningsplaner er perioden med dobbeltdrift blevet forlænget på en række afdelinger.

AUH har i 2017 et næsten uforandret personaleforbrug. Der er en lille stigning i antallet af læger indenfor det akutte område. Der er en nedgang i antallet af plejepersonale, og en mindre stigning i øvrige sundhedsfagligt personale.

På det teknisk administrative område er der nedgang i stillingsforbruget på det administrative personale, mens der for servicepersonalet er en betydelig opgang i antallet af stillinger. Dette skal ses i relation til samling og udflytningen af hospitalet i Skejby.

Præhospitalet

Hospitalsledelsens overordnede vurdering af økonomi og aktivitet

Præhospitalet kommer ud af 2017 med et regnskabsresultat på 9,0 mio. kr. i mindreforbrug.

Præhospitalet har ansvaret for bistand til regionernes borgere, når de har brug for akut hjælp. Bistanden ydes i form af visitation, behandling og overvågning, der foregår fra AMK-Vagtcentralen, i ambulancer og med bistand fra akutbiler og akutlægebiler. Hertil kommer siddende patienttransport samt supplerende ordninger, så som en række 1-1-2 førstehjælperkorps. Driftsansvaret for de tre landsdækkende akutlægehelikoptere er også placeret hos Præhospitalet.

Præhospitalets bidrag til virkeliggørelsen af det fælles målbillede på sundhedsområdet er, at sikre rette hjælp i rette tid til alle patienter.

I 2017 har Præhospitalet bl.a. haft fokus på:

- Aktivitet og hensigtsmæssig brug af ressourcer
- Udvikling af sundhedsberedskabet
- Lærings- og kvalitetsteam om apopleksi

Præhospitalet oplever en stigning i antallet af kørsler med ambulancer (A-, B- og C-kørsler) og for den siddende patientbefordring og antallet af udbetalte tilskud til patienters kørsel.

Drift

Personaleforbrug og nettoudgifter

Nøgletal for ressourcer	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse (KB-R17)	Korrektion til regnskab *)	Afvigelse korrigeret
Personaleforbrug:						
Gennemsnitlige helårsstillinger	108	112	120	-8		
Nettodriftsudgifter i 1.000 kr.	834.917	835.277	826.283	8.994	690	9.684

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter.

Præhospitalets mindreforbrug på 9 mio. kr. i 2017 vedr. følgende:

- 3,9 mio. kr. mindreforbrug på overførte midler til anlæggelse af regionale landingspladser
- 1,5 mio. kr. mindreforbrug som følge af forsinket etablering af døgndækkende lægedækning på AMK-Vagtcentralen
- 2,8 mio. kr. engangsindtægt på bod fra ambulanceleverandørerne
- 1,2 mio. kr. merforbrug på siddende patientbefordring
- 2,033 mio. kr. mindreforbrug på Region Midtjyllands andel af den landsdækkende akutlægehelikopterordning

Derudover er der en korrektion til regnskabet på 0,69 mio. kr. Dvs. et reelt mindreforbrug på 9,7 mio. kr. for hele Præhospitalet.

På personaleforbruget har Præhospitalet et merforbrug i forhold til det korrigerede budget, da budgettet er uden den landsdækkende akutlægehelikopterordning og midlertidige stillinger.

Aktivitet

	Regnskab 2016	Regnskab 2017
A Kørsler - livstruende	43.089	44.692
B Kørsler - hastende, men ikke livstruende	36.326	39.786
C Kørsler, ikke hastende ambulancekørsler	20.205	21.187
D Kørsler, liggende befordringer i enten ambulance eller køretøj indrettet til liggende befordring	51.566	50.437
E Anden håndtering af opkald	13.570	13.147
Ikke angivet (ambulancekørsel)	252	0
Befordring med ambulance/liggende transport i alt	165.008	169.249
Siddende befordring	400.960	411.720
Befordring (antal ansøgninger)	80.047	83.777
Øvrig befordring i alt	481.007	495.497
Antal udrykninger med akutbil	2.055	2.045
Antal udrykninger med akutlægebil	22.149	23.470
Antal ture for akutbiler og akutlægebiler i alt	24.204	25.515
Antal flyvninger med de 3 landsdækkende akutlægehelikopter	3.593	3.658

Præhospitalet har særligt fokus på den voksende kørselsaktivitet og sammenhængen med økonomi og kvalitetsmål. I 2017 var der i forhold til 2016 en vækst på 6,1% i kørsler, der udføres i ambulancer (A-, B- og C-kørsler). Siden 2013 er antallet af kørsler vokset med 14,1%. Aktiviteten i den siddende patienttransport og i antallet af udbetalte tilskud til kørsel er vokset med henholdsvis 2,7% og 4,7% fra 2016 til 2017. I forhold til 2013 er væksten på hele 8,5% og 29,8% for de to ydelser. Antallet af kørsler med akutbil og akutlægebil er vokset med 5,4% siden 2016.

Kvalitetsmål

Præhospitalets Kvalitetsmål omhandler responstider på A-kørsler (livstruende tilfælde) og B-kørsler (hastende men ikke livstruende tilfælde) samt ventetider ved siddende patienttransport.

Som det fremgår af nedenstående tabel, er det kun målet vedr. B-kørsler, hvor minimum 60 % skal have en responstid på under 15. minutter, som ikke er opfyldt. De resterende kvalitetsmål er opfyldt.

Kvalitetsmål vedrørende A og B kørsler

	Mål i 2017	Vedtaget servicemål for responstiden i 2017	Opfyldt %-andel i 2017
A Kørsler - Livstruende	75 % er <	10 min.	78,3%
	92 % er <	15 min.	95,7%
	98 % er <	20 min.	99,4%
B Kørsler - hastende, men ikke livstruende	60 % er <	15 min.	58,1%
	75 % er <	20 min.	75,2%

Servicemålet for dialysepatienterne, der skal afhentes/afleveres inden for ½ time fra det ønskede tidspunkt, er lige netop ikke opfyldt på trods af, at målopfyldelsen er bedre end nogensinde.

Målet for siddende patientbefordring for de øvrige patientgrupper er opfyldt.

Gennemsnitsventetiden ved telefonhenvendelser til Kørselskontoret i Holstebro er vokset til 151 sekunder i 2017, hvorved servicemålet ikke er opfyldt. Baggrunden er blandt andet det stigende aktivitetsniveau. Præhospitalet har iværksat tiltag til sikring af målopfyldelse i 2018.

Kvalitetsmål vedrørende siddende befordring

Rettidighed dialysepatienter (max. 30 min.) 95 % mål	Rettidighed øvrige patienter (max. 60 min.) 95 % mål	Gennemsnitsventetid ved henvendelse til kørselskontoret (max. 120 sek.)
94,16%	97,89%	151 sek.

Psykiatri

Psykiatrien varetager ambulante behandling og indlæggelse i henhold til sundhedslovgivningen af personer med psykiatiske lidelser. Behandlingen varetages af psykiatiske afdelinger, som ligger geografisk spredt i Region Midtjylland. Psykiatri- og socialområdet er samlet i ét samlet drifts- og forretningsområde med en hospitalslignende ledelses- og afdelingsstruktur.

For at fremme forebyggelse og sundhed medfinansierer kommunerne i lighed med somatikken de regionale psykiatiske afdelinger i forbindelse med indlæggelse og ambulante behandling.

Desuden varetages landsdelsdækkende behandling af læbe/ganespaltepatienter, logopæd- og audio-logopædisk bistand og tidlig indsats i forhold til børn født med handicap.

Endvidere udføres forskning i psykiatiske lidelser.

Herudover varetages opgaver inden for kvalitetsudvikling, formidling af viden om psykiatiske sygdomme m.v.

Hospitalsledelsens overordnede vurdering af økonomi og aktivitet

Efter efterfølgende korrektioner viser regnskab 2017 i forhold til det korrigerede budget på netto 1.687,0 mio. kr. et samlet mindreforbrug på 6,6 mio. kr. Heraf viser de ordinære budgetmidler et mindreforbrug på 6,0 mio. kr. efter korrektioner. Ses bort fra en indtægt på 3,3 mio. kr., som følge af en ændret regnskabsprocedure fra Sundhedsdatastyrelsen for færdigbehandlede, viser resultatet et mindreforbrug på 2,7 mio. kr.

Gennem nogle år er antal ambulante besøg steget markant. I 2017 har der på trods af færre satspuljeprojekter fortsat været en vækst i antal ambulante besøg. De psykiatiske afdelinger har fortsat en meget høj belægning på 97 %. Antal sengedage har på trods af ophør af satspuljeprojekt stort set været uændret i forhold til 2016. Antallet af personer i udredning eller behandling har været stigende gennem en årrække. Efter et fald i 2016 er antallet - med en vækst på 3,4 % i 2017 - tilbage på det meget høje niveau i 2015.

Overholdelsen af udredningsretten har i løbet af 2017 fortsat været stigende. Gennemsnitligt blev 93,6 % af patienterne i 2017 udredt til tiden, hvilket er den højeste grad af målopfyldelse blandt hospitalerne i Region Midtjylland. Tallet er efter almindelig praksis korrigeret for en række årsager.

Udover den almindelige drift har der i Psykiatrien i 2017 været iværksat en række initiativer:

- Tiltag som følge af en skærpelse af udrednings- og behandlingsretten den 1. oktober 2016. En stram fokus på overholdelse af fristerne har sikret en høj målopfyldelse.
- En skærpelse af indsatsen for nedbringelse af tvang i psykiatrien.
- Inddragelse af patienter og pårørende, herunder bl.a. mestring, mobile teams, psykoedukation og en fortsættelse med udbredelse af konceptet med patientstyrede indlæggelser.
- Omkring arbejdsmiljø og sikkerhed – bl.a. med henblik på at forbedre arbejdsmiljøet i Risskov.
- En forbedring af kvaliteten med udgangspunkt i de nationale mål.
- Samarbejde om psykiatiske tilbud mellem regionen og de tre nordvestlige kommuner, som bl.a. udmøntes gennem etableringen af "Psykiatriens Hus" i Holstebro.
- For at skabe sammenhængende forløb og koordineret indsats på tværs af psykiatrien og socialområdet.
- Gennemførelse af nødplan for Regionspsykiatrien Vest som følge af, at det ved årets begyndelse var nødvendigt at nedlægge sengeafsnittene i Holstebro og midlertidigt flytte senge til Viborg og Herning.
- Fortsat forberedelse af nye psykiatiske hospitaler i Skejby i Aarhus og Gødstrup ved Herning.
- Forberedelse af oprettelsen af 32 særlige pladser til en mindre gruppe patienter med svær psykisk sygdom og en voldsom adfærd. Pladserne oprettes som følge af en lovændring.

Drift

Tabellen viser resultaterne for driften for henholdsvis de ordinære budgetmidler og for statsstøttede projekter, hvor der foreligger særlige regnskabsforhold.

Driftsudgifter

Udgifter, mio. kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelser (KB-R17)	Korrektion til regnskab 1)	Afvigelse korrigeret
Psykiatri						
Ordinære budgetmidler	1.688,2	1.687,0	1.678,9	8,0	-2,0	6,0
Statsstøttede projekter 2)	0,0	0,0	-0,5	0,5	0,0	0,5
Psykiatri i alt	1.688,2	1.687,0	1.678,4	8,6	-2,0	6,6

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter.

1) Korrektion til regnskabet sker i forbindelse med overførselssagen.

2) Et evt. over-/underskud i det enkelte regnskabsår for fortsættende satspuljeprojekter, overføres til statuskonti og tilbageføres efterfølgende regnskabsår.

Psykiatriens budget er efter omflytninger og tillægsbevillinger reduceret med -1,2 mio. kr.

Ordinære budgetmidler

De ordinære budgetmidler vedrører nettoudgifterne for den primære drift og afvigelserne i forhold til det korrigerede budget samt personaleforbruget hertil. Dvs. ekskl. satspuljeprojekter og statsstøttede projekter i øvrigt.

Personale og nettoudgifter

Nøgletal for ressourcer	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelser (KB-R17)	Korrektion til regnskab 1)	Afvigelse korrigeret
Personaleforbrug:						
Gennemsnitlige helårsstillinger 2)	2.773	2.770	2.758	12		
Nettodriftsudgifter i 1.000 kr.	1.688.244	1.686.969	1.678.924	8.045	-2.011	6.034

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter.

1) Korrektion til regnskabet sker i forbindelse med overførselssagen.

2) Personaleforbruget i det korrigerede budget er beregnet ud fra, at 80 % af tillægsbevillingerne er forudsat at være lønninger. Dette er herefter omregnet til stillinger svarende til den gennemsnitlige lønudgift i budgettet.

De ordinære budgetmidler udviser et samlet mindreforbrug på 8,0 mio. kr. De psykiatriske afdelinger samt tilbud til læbe-/ganespaltepatienter m.v. har haft merudgifter på -2,2 mio. kr. For fælles midler har der været mindreudgifter på 9,7 mio. kr. og for administrationen mindreudgifter på 0,5 mio. kr.

Regnskabsresultatet indeholder ikke en overførsel til Regionshospitalet Randers vedrørende fælles akutmodtagelse og korrektion vedrørende ejendomsskatter til Regionshospitalet Vest. Korrektionen på -2,0 mio. kr. foretages i forbindelse med overførselssagen. Resultatet for de ordinære budgetmidler viser herefter et mindreforbrug på 6,0 mio. kr. Resultatet skal ses i sammenhæng med en ændret regnskabsprocedure for færdigbehandlede patienter, så efterreguleringer af indtægter på 3,3 mio. kr. blev regnskabsført i 2017, mens efterreguleringerne tidligere blev afregnet i efterfølgende regnskabsår. Ses bort fra disse ekstraintægter viser resultatet et mindreforbrug på 2,7 mio. kr.

Personaleforbruget har været 12 heltidsstillinger lavere end det korrigerede budget og 15 heltidsstillinger lavere end det oprindelige budget.

En mindre del af nettodriftsudgifterne på 23,0 mio. kr. vedrører læbe-/ganespaltepatienter, tilbud til senhjærneskadede og tidlig indsats i forhold til børn født med fysiske handicap, som hører under sundhedslovgivningen.

Statsstøttede projekter

Statsstøttede projekter omfatter primært satspuljeprojekter og derudover en række mindre statsstøttede forskningsprojekter.

Der afsættes ikke midler i det oprindelige budget, idet projekterne først senere godkendes af staten og derefter fuldt ud finansieres af tilskud fra staten og eventuel kommunal medfinansiering. Derfor afsættes heller ikke budgetmidler i det korrigerede budget. Det årlige regnskabsresultat for projekterne opgøres og overføres til projektet i det følgende regnskabsår via statuskonti.

Personale, bruttoudgifter og nettoudgifter – satspuljeprojekter

Nøgletal for ressourcer	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelser (KB-R17)
Personaleforbrug:				
Gennemsnitlige helårsstillinger	0	0	43	-43
I 1.000 kr.				
Bruttodriftsudgifter	0	0	24.712	-24.712
Bruttodriftsindtægter	0	0	-18.038	18.038
Overførsler til og fra statuskonti 1)	0	0	-7.199	7.199
Nettodriftsudgifter	0	0	-525	525

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter.

1) Overførsler til og fra statuskonti viser, hvad der er overført netto mellem årene. I 2017 er netto overført 7,2 mio. kr. i statsligt tilskud fra tidligere år.

Der har været afholdt bruttoudgifter på 24,7 mio. kr. til statsstøttede projekter med et personaleforbrug på 43 helårsstillinger. Bruttodriftsindtægterne har udgjort 18,0 mio. kr. Desuden er fra tidligere år overført 7,2 mio. kr. Mindreudgifterne på 0,5 mio. kr. skyldes, at overførsler af midler fra tidligere år til enkelte projekter ikke er blevet anvendt.

Aktivitet i psykiatrien**Aktivitetstal**

Aktivitetsmål	Sengedage		Belægning i procent		Ambulante besøg		Personer i kontakt	
	Regnskab 2016	Regnskab 2017	Regnskab 2016	Regnskab 2017	Regnskab 2016	Regnskab 2017	Regnskab 2016	Regnskab 2017
Primær drift	179.635	181.187	97,1%	97,0%	296.331	301.995		
Satspuljer	2.592	0	97,1%		8.897	5.678		
I alt	182.227	181.187	97,1%	97,0%	305.228	307.693	30.957	32.003

Aktivitet finansieret af ordinære budgetmidler

Antal psykiatriske senge i Region Midtjylland blev i begyndelsen af 2017 reduceret fra 520 senge til 514 senge i forbindelse med en nødvendig nedlæggelse af sengene i Holstebro. 11 af de 23 senge blev midlertidigt flyttet til Viborg, 6 senge flyttet til Herning og 6 senge omdannet til ambulante funktioner.

Belægningen på de psykiatriske afdelinger har fortsat i 2017 været særdeles høj med en gennemsnitlig belægning på 97,0 %. Alle afdelinger har i 2017 haft en belægning, der var højere end 90 %. I 3 afdelinger har den gennemsnitlige belægning været højere end 100 %.

Gennem adskillige år har antallet af ambulante besøg været stærkt stigende. Antal besøg finansieret af ordinære budgetmidler er fortsat steget - fra 2016 til 2017 med 2 %. Resultatet er opnået på trods af en generel mangel på speciallæger i psykiatrien.

Antallet af personer i udredning eller behandling i psykiatrien i Region Midtjylland har været stigende gennem en årrække. I 2017 har 32.008 personer været i psykiatrisk udredning eller behandling. Efter et mindre fald i 2016 er antallet fra 2016 til 2017 steget med 3,4 %.

Aktivitet finansieret af satspuljemidler

I 2017 har der ikke været senge, som er blevet finansieret af satspuljemidler. I 2017 er 5.678 ambulante besøg blevet udført for satspuljeprogrammidler. Dette er et fald på ca. 3.200 besøg i forhold til 2016.

Satspuljemidlerne er gennem nogle år blevet reduceret betragteligt. Dette skal dog også ses i sammenhæng med, at en del satspuljeprogrammer er blevet permanentgjort og dermed indgår i den ordinære drift. Endvidere har satspuljemidler i de seneste år i højere grad end tidligere finansieret initiativer, som ikke registreres som aktiviteter i Landspatientregistret.

1.8 Fællesudgifter og -indtægter

Fællesudgifter og - indtægter indeholder en lang række centrale regionsdækkende konti og fælles puljer på det somatiske område. Fællesudgifter og -indtægter skal således ses i sammenhæng med hospitalernes økonomi.

Regnskabsresultatet for Fællesudgifter og -indtægter viser samlet et merforbrug på 14,0 mio. kr.

Der er afholdt konsolideringsudgifter på Fællesudgifter og -indtægter, primært til indfrielse af leasinggæld.

Fællesudgifter og -indtægter

Udgifter i 1.000 kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse (KB-R17)	Korrektion til regnskab 2017 *)	Afvigelse - korrigeret
Fællesudgifter og -indtægter						
Fokusområder	1.133.267	841.297	906.205	-64.908	-35.372	-100.280
Fællespuljer til udmøntning	248.489	-68.948	6.842	-75.790		-75.790
Personale og uddannelse	398.425	273.800	271.832	1.968		1.968
It og anskaffelser	101.286	238.063	221.519	16.544		16.544
Forskning og samarbejde	61.518	56.055	51.657	4.398		4.398
Øvrige fællesområder	101.883	154.802	33.434	121.368		121.368
Hospice og palliativ indsats	66.507	68.692	68.693	-1		-1
Servicefunktioner	367.407	356.232	373.805	-17.573	894	-16.679
Total	2.478.782	1.919.993	1.933.987	-13.994	-34.478	-48.472

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter.

*) Korrektion til regnskabet sker i forbindelse med overførselssagen.

I de afsluttende korrektioner til regnskab 2017 overføres netto 34,5 mio. kr. fra konti under Fællesudgifter og -indtægter til hospitalerne, og regnskabsresultatet viser herefter et merforbrug på 48,5 mio. kr.

Fokusområder

Det samlede regnskabsresultat for Fokusområderne viser en merforbrug på 64,9 mio. kr.

I forbindelse med overførselssagen indstilles korrektioner til Fokusområderne på -35,4 mio. kr. Fra Refusion af hospitalernes medicinforbrug skal der afleveres 42,2 mio. kr. til hospitalerne, mens Pulje til nye behandlinger modtager 7,6 mio. kr. og Pulje til dækning af ubalancer afleverer 0,8 mio. kr. til hospitalsområdet. Det korrigerede regnskabsresultat viser herefter et merforbrug på 100,3 mio. kr.

Udgifter i 1.000 kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse (KB-R17)	Korrektion til regnskab 2017 *)	Afvigelse - korrigeret
Fokusområder						
Samhandel mellem regioner	262.304	243.646	231.896	11.750		11.750
Behandling på privathospitaler	69.266	96.474	100.237	-3.763		-3.763
Pulje til nye behandlinger	64.328	70	0	70	7.623	7.693
Refusion af hospitalernes medicinforbrug	151.977	-40.666	388	-41.054	-42.225	-83.279
Bløderpatienter	85.646	85.289	73.558	11.731		11.731
Respiratorbehandling i eget hjem	285.331	280.703	293.849	-13.146		-13.146
Patientforsikring	204.693	203.839	202.445	1.394		1.394
Reserve til uforudsete udgifter jf. spareplanen	9.722	0	0	0		0
Pulje til dækning af ubalancer	0	-28.058	3.833	-31.891	-770	-32.661
Total	1.133.267	841.297	906.205	-64.908	-35.372	-100.280

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter.

*) Korrektion til regnskabet sker i forbindelse med overførselssagen.

Samhandel mellem regioner

Samhandel mellem regioner omfatter udgifter og indtægter forbundet med borgernes behandling i en anden region end bopælsregionen. Væsentlige dele af budgetansvaret for samhandlen mellem regioner er decentraliseret til Aarhus Universitetshospital og Hospitalsenhed Midt.

Den centrale konto for samhandel mellem regioner indeholder derfor størstedelen af regionens udgifter til hoved- og regionsfunktionsbehandling, men kun begrænsede udgifter til højt specialiseret behandling. Derudover indeholder kontoen indtægter fra hoved- og regionsfunktionsbehandling fra alle hospitaler undtagen Aarhus Universitetshospital.

Regnskabet for 2017 for samhandel mellem regioner udviser et mindreforbrug på 11,8 mio. kr

Det samlede mindreforbrug på kontoen består af flere konkrete ting vedr. 2017 samt efterreguleringer vedrørende tidligere år. Det kan konstateres, at regionens samlede udgifter i 2017 til Region Hovedstaden, har været betydelig lavere end forventet. Derudover ses et fald i regionens udgifter til Region Syddanmark på hoved- og regionsfunktion i 2017 samt betydelig stigning af den mellemstatslig refusion. Den mellemstatslige refusion består af indtægter for borgere fra de europæiske lande, der bliver behandlet på regions hospitaler, hvorfor der opkræves mellemstatslig refusion for denne behandling.

I efterregulering vedr. tidligere år ses en stigning i indtægter fra Region Syddanmark på hoved- og regionsfunktion og et fald i indtægter fra Region Nordjylland.

i 1.000 kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse (KB-R17)
Udgifter, højt specialiseret	40.054	39.498	66.351	-26.853
Udgifter, hoved- og regionsfunktion	436.432	418.330	307.334	110.996
Udgifter i alt	476.486	457.828	373.685	84.143
Indtægter, hoved- og regionsfunktion	-251.751	-251.751	-211.148	-40.603
Indtægter i alt	-251.751	-251.751	-211.148	-40.603
Rabataftaler, reduceret udgift	-129.102	-129.102	-85.376	-43.726
Rabataftaler, reduceret indtægt	166.671	166.671	157.944	8.727
Rabataftaler i alt	37.569	37.569	72.568	-34.999
Central risikodækning	0	0	-3.209	3.209
Central risikodækning i alt	0	0	-3.209	3.209
Samhandel mellem regioner i alt	262.304	243.646	231.896	11.750

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter.

Behandling på privathospitaler

Puljen benyttes til regionens udgifter til privathospitaler vedrører patienter, der henvises til udredning eller behandling på et privathospital, hvis der ikke kan tilbydes udredning eller behandling inden for fristen på regionens egne hospitaler.

Merforbruget på kontoen til behandling på privathospitaler i 2017 skyldes primært en stigning i antallet af kliniske mammografier foretaget på privathospital, grundet en generel kapacitetsmangel på de offentlige hospitaler.

Pulje til nye behandlinger

En række udvalgte aktiviteter på området nye behandlinger er omfattet af økonomisk refusion i 2017. Den sidste vurdering af økonomien i 2017 på området blev foretaget i forbindelse med økonomirapporteringen pr. 30. september 2017.

Det vedtagne budget var ved årets udgang udmøntet til hospitalerne. Der er efter udgangen af 2017 foretaget en opgørelse af de faktiske udgifter på området i 2017. Opgørelsen viser, at hospitalerne samlet set havde et mindre forbrug. Der er dermed et mindre forbrug på 7,7 mio. kr. på puljen til nye behandlinger i 2017 efter korrektioner.

Refusion af hospitalernes medicinforbrug

Jf. den økonomiske styringsmodel på medicinområdet var alle medicinpræparater omfattet af refusion i 2017. Den sidste vurdering af økonomien i 2017 på området blev foretaget i forbindelse med økonomirapporteringen pr. 30. september 2017. Det korrigerede budget var ved årets udgang -40,7 mio. kr. og regnskabet for 2017 udviser et merforbrug på 41,1 mio. kr.

Der er nu foretaget en endelig opgørelse af medicinforbruget i 2017. Opgørelsen viser en merudgift på 42,2 mio. kr. siden økonomirapporteringen pr. 30. september 2017. Der er således en korrektion til regnskab 2017 på 42,2 mio. kr., som vil blive udmøntet til hospitalerne i forbindelse med overførselssagen vedrørende regnskab 2017. Det endelige regnskab viser et merforbrug på 83,3 mio. kr. efter korrektioner.

Bløderpatienter

De samlede udgifter til blødermedicin var 73,6 mio. kr. i 2017 svarende til et mindreforbrug på 11,7 mio. kr.

Det bemærkes, at udgiften til blødermedicin kan ændre sig markant over kort tid. Det skyldes, at der er tale om få meget dyre patienter, hvor behovet for såkaldt faktormedicin kan ændre sig. Det vurderes, at det mindre forbrug ligger inden for de normale udsving på området.

Respiratorbehandling i eget hjem

Udgiften til respiratorbehandling i 2017 var på 293,8 mio. kr. fordelt med 274,4 mio. kr. til "Hjælpere i eget hjem" og 19,4 mio. kr. til "Apparatur, hjælpemidler og forbrugsstoffer". Der har været et samlet merforbrug på 13,1 mio. kr.

Der har i 2017 været en mindre nedgang i antal patienter fra 191 patienter ved udgangen af 2016 til 182 patienter ved udgangen af 2017.

Merforbruget skyldes primært implementeringen af ny bekendtgørelse "Bekendtgørelse om fælles hjælperordninger til personer med kronisk respirationsinsufficiens", der trådte i kraft 1. september 2015, hvorefter kommunerne i 2017 har sendt opkrævninger ud på deres tilgodehavender tilbage fra 2015 og enkelte kommuner mangler stadig at opkræve deres andel, hvorfor der også kommer opkrævninger i 2018. Regionen har tilsvarende opkrævet for tilgodehavender hos kommunerne, men som følge af, at regionen skal afholde 67% af udgifterne, har kommunernes opkrævninger været højere end regionens tilgodehavender.

Herudover har der været et merforbrug på 3,9 mio. kr. til apparatur, hjælpemidler og forbrugsstoffer. Merforbruget skyldes, at patienterne generelt bestiller mere og at forbrugsstoffer nu betales fra denne pulje, hvilket tidligere lå hos Aarhus Universitetshospital.

Patientforsikring

De samlede udgifter til patientforsikring har i 2017 været på 225,9 mio. kr. Hospitalerne er opkrævet 23,4 mio. kr. i selvrisiko for patientskader. Nettoudgifterne var således på 202,4 mio. kr., hvilket er på niveau med nettoudgifterne i 2016, og der var i 2017 et mindreforbrug i forhold til budgettet på 1,4 mio. kr.

I 2017 har Patienterstatningen modtaget 1.960 anmeldelser om patientskader, hvilket er et fald på 5 % i forhold til 2016. Faldet i anmeldelserne har medvirket til et fald i antallet af erstatningsudbetalinger på 9 % i forhold til 2016. Omvendt har der i 2017 været en lille stigning i antallet af store erstatningsudbetalinger i forhold til 2016, som medvirker til, at der samlet kun er et lille mindreforbrug.

Til Styrelsen for Patientsikkerhed er der betalt administrationsbidrag a conto på 27,7 mio. kr. for behandling af klagesager og anke af erstatningssager. Herudover har der været en regulering vedrørende 2016 på 0,5 mio. kr. i Region Midtjyllands favør som følge af et lille fald i antallet af klage- og erstatningsankesager. Endelig har der til Tandskadeerstatningen i Tandlægeforeningen været en efterbetaling vedrørende 2016 på 1,3 mio. kr.

Reserve til uforudsete udgifter jf. spareplanen

Puljen er fuldt udmøntet, primært til forsinkede spareprojekter.

Pulje til dækning af ubalancer

Afvigelsen skyldes primært at der i forbindelse med overførselssagen, der blev behandlet i regionsrådet d. 26. april 2017, blev udmøntet midler til hospitalerne fra puljen. Desuden har der været en række mindre bevillingsændringer herunder reduktion af hospitalernes budgetter til flytterelaterede udgifter.

Fælles puljer til udmøntning

Udgifter i 1.000 kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse (KB-R17)
Fælles puljer til udmøntning				
Puljen for særlige aktivitetsprojekter og garantiklinikker	84.514	0	0	0
Pulje til strålebehandling	2.383	11.373	0	11.373
Pulje til udvikling af nære sundhedstilbud	2.199	2.977	700	2.277
Screening for tyk- og endetarmskræft (Kræftpakke II)	44.092	0	677	-677
Kræftplan IV	0	2.331	1.066	1.265
Meraktivitet på hospitalerne til høreomsorg	5.841	0	0	0
Pulje fra radiologianalysen	16.443	0	0	0
Pulje til demenshandlingsplan	0	9.469	0	9.469
Kapacitetsudvidelse på øre-, næse- og halsområdet	1.024	0	0	0
Etablering af smertetilbud	1.024	0	0	0
Vaskeriydelse	0	11.319	0	11.319
Reduktion af operationsfrekvens på rygområdet	-3.094	9	0	9
Pulje til initiativer fra sundhedsstrategi og finanslovsmidler	151.152	36.259	0	36.259
Pulje til øget kapacitet på medicinske afdelinger	9.111	-38	0	-38
Besparelse på indkøbsområdet	-20.000	-7.586	0	-7.586
Konsolideringsgevinster fra indførelse af Midt-EPJ	-33.600	0	0	0
Pulje til omprioriteringsbidrag	-12.600	0	0	0
Pulje vedr. Udrednings- og Behandlingsret	0	4.800	0	4.800
Aktiv Patients støtte	0	4.639	4.399	240
Pulje til overførsler og korrektioner	0	-144.500	0	-144.500
Total	248.489	-68.948	6.842	-75.790

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter.

Regnskabsresultatet for Fælles puljer til udmøntning viser et merforbrug på 75,8 mio. kr.

Pulje til strålebehandling

Der var i 2017 et mindreforbrug på 11,4 mio. kr.

Mindreforbruget skyldes hovedsageligt et ventet fald i antallet af prostatapatienter med behov for strålebehandling. Aarhus Universitetshospital tilbageførte derfor 9,0 mio. kr. til strålepuljen i forbindelse med økonomirapporteringen pr. den 31. maj 2017. I forhold til strålebehandling er det, nødvendigt at opretholde en bufferkapacitet, idet der i løbet af et år er udsving i aktiviteten, som ikke har et bestemt mønster.

Pulje til demenshandlingsplan

Midlerne er givet til etablering af færre, tværfaglige udrednings- og behandlingsenheder for demens. Midlerne kan først udmøntes, når den endelige placering af de fremtidige enheder er vedtaget, hvilket forventes at ske i maj 2018.

Vaskeriydelse

De oprindelige forudsætninger for besparelser på vaskeriområdet i Spar1519 blev ændret i forbindelse med, at Regionsrådet besluttede en ny strategi for området. På Regionsrådets møde i december 2016 blev besparelserne fra forslaget permanent rullet tilbage til hospitalerne, og budgettet til engangsudgifter i 2017 blev placeret på denne pulje. Fra 2018 er den forventede besparelse placeret på puljen.

Puljen er i 2018 på -12,3 mio. kr., svarende til den oprindeligt forventede besparelse. Når udbuddet er gennemført, udlignes den negative pulje i 2018 af den nye besparelse.

Den 31. januar 2018 godkendte regionsrådet resultatet af vaskeriudbuddets første runde, som vil give en årligt besparelse på vaskeriydelsen på ca. 8 mio. kr. Anden runde af vaskeriudbuddet vil være afsluttet med udgangen af 2019. På det tidspunkt kendes den fulde besparelse på vaskeriområdet, og besparelserne kan ruller ud på hospitalerne som det indgik i Spar1519.

Pulje til initiativer fra sundhedsstrategi og finanslovsmidler

Puljen til initiativer fra Sundhedsstrategien og finanslovsmidler indeholder regionens andel af midler fra Finanslov samt Sundhedsstrategien. Puljen havde i 2017 et mindreforbrug på 36,3 mio.kr.

Hovedparten af midlerne er udmøntet til hurtig udredning og behandling, den nationale handleplan for ældre medicinske patienter og kræftområdet. Mindreforbruget på puljen skyldes at tre projekter under Sundhedsstrategien ikke blev startet op i 2017 som planlagt. Det drejer sig om projekterne vedrørende forpligtende kronikerplaner, lungesatsning og patientinddragelse. For projekterne vedrørende forpligtende kronikerplaner og lungesatsning skyldes den manglende projektstart sammenbruddet i overenskomstforhandlingerne med PLO. De indgår nu i den nye overenskomst fra 2018. Midlerne til patientinddragelse er ikke brugt, men initiativer er i gang.

Besparelse på indkøbsområdet

Puljen havde en mindreindtægt på 7,6 mio. kr. Den manglende indhentelse af besparelse på indkøbsområdet skyldes, at dele af Indkøb & Medicotekniks udbudsplan er blevet omprioriteret for at imødekomme behov på hospitalerne, hvilket har betydet, at der har kørt udbud, hvor regionen ikke har opnået de samme besparelser som de udbud der lå til grund for besparelsesberegningerne.

Pulje vedr. udregnings- og behandlingsret

Puljen til udregnings- og behandlingsret havde et mindreforbrug på 4,8 mio. kr. hvilket skyldes forsinkelser i opstarten af nogle initiativer.

Pulje til overførsler og korrektioner

Merforbruget på 144,5 mio. kr. skyldes dels konsolidering på 100,0 mio. kr. i forbindelse med økonomirapporteringen pr. 31. marts 2017, budgetomplacering til Aarhus Universitetshospital for 38,5 mio. kr. jf. budgetforliget for 2018, samt budgetomplacering til Regionshospitalet Randers på 6,0 mio. kr. i forbindelse med økonomirapporteringen pr. 30. september 2017.

Personale og uddannelse

Udgifter i 1.000 kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse (KB-R17)
Personale og uddannelse				
Lægernes kliniske videreuddannelse	173.702	49.094	41.233	7.861
Lægeuddannelse i almen praksis	58.025	57.897	64.711	-6.814
Uddannelsesinitiativer for akut medicin	4.453	4.434	3.841	593
Specialpsykiologuddannelsen	0	0	0	0
Udgifter til ansatte social- og sundhedsassistentelever	90.291	90.091	84.979	5.112
Barselpulje, sosu	0	0	-390	390
Uddannelse af øvrige personalegrupper	7.328	7.297	7.828	-531
Styrkelse af uddannelsesområdet	11.791	6.742	6.129	613
Lederuddannelse og udvikling af medarbejdere	4.127	4.110	2.018	2.092
Personalepolitiske puljer	19.244	19.201	14.329	4.872
Projektpulje vedr. bedre ledelse og arbejdsgange	854	850	769	81
Centrale overenskomstmidler	5.000	4.979	5.000	-21
Det nationale ledelsesprogram	0	4.193	1.337	2.856
Kompetenceløft i kræftkirurgien	0	1.400	19	1.381
Arbejdsskadeforsikring og AES	23.610	23.512	35.165	-11.653
Barselpulje, fællesområdet	0	0	4.863	-4.863
Total	398.425	273.800	271.832	1.968

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter.

Regnskabsresultatet for Personale og uddannelse viser et overskud på 2,0 mio. kr.

Lægernes kliniske videreuddannelse

På Lægernes Kliniske Videreuddannelse har der været et mindreforbrug på 7,9 mio. kr., som skyldes ubesatte uddannelsesstillinger, få forløbsomlægninger og færre særlige uddannelsesforløb end ventet.

Lægeuddannelse i almen praksis

Merforbruget på 6,8 mio. kr. skyldes flere besatte uddannelsesstillinger i almen medicin end budgetteret. Det forventes, at det nuværende niveau for antal uddannelseslæger i almen medicin øges.

Udgifter til ansatte social og sundhedsassistenter

Mindreforbruget skyldes overgang til uddannelsesordning med tilhørende ny dimensionering.

Personalepolitiske puljer

Mindreforbruget på 4,9 mio. kr. fremkommer primært ved mindre træk på seniorpuljen end budgetteret.

Arbejdsskadeforsikring og AES

Puljen havde et merforbrug på 11,7 mio. kr., som følge af at arbejdsskadeudgifterne er steget med 26 % i forhold til 2016.

Der har været en stigning i anmeldelserne fra 2016 til 2017 på 5 %, men da sagsbehandlingstiden i Arbejdsmarkeds Erhvervsforsikring har været på 9 måneder i 2017 har stigningen i anmeldelserne haft begrænset effekt på udgifterne i 2017. Antallet af erstatningsudbetalinger ligger også 1 % under 2016-niveauet.

Merforbruget til arbejdsskader skyldes, at udgifterne til de dyre erstatninger er steget med 122 % i forhold til 2016.

Administrationsbidraget er faldet 0,8 mio. kr. i forhold til 2016 som dels skyldes et fald i acountobetalingerne til Arbejdsmarkedets Erhvervsforsikring og Arbejdstilsynet samt mindre tilbagebetalingerne vedr. 2016.

It og anskaffelser

Udgifter i 1.000 kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse (KB-R17)
It og anskaffelser				
Centrale leasingudgifter	20.600	20.514	7.729	12.785
Fælles implementeringstiltag ,IT mv.	56.269	85.751	85.676	75
Udvikling af lokale it-værktøjer	0	0	280	-280
Pulje til administrative IT-systemer	1.960	5.667	1.115	4.552
Driftsanskaffelser ifmb. investeringsplanen	22.457	0	0	0
Medicoteknisk udstyr 2016 - 2018	0	-8.546	311	-8.857
Medicoteknisk udstyr 2017 - 2019	0	22.000	22.058	-58
Medicotekniske driftsanskaffelser 2017	0	112.377	104.052	8.325
Datafangstsystem til ddd	0	300	297	3
Total	101.286	238.063	221.519	16.544

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter.

Regnskabsresultatet for It og anskaffelser viser et mindreforbrug på 16,5 mio. kr.

Centrale leasingudgifter

De centrale leasingudgifter havde i 2017 et mindreforbrug på 12,8 mio. kr. Det skyldes primært færre leasingaftaler samt et lavere renteniveau end forventet. Afvigelsen er nærmere beskrevet i regnskabsbemærkningernes punkt 6.2.

Pulje til administrative it-systemer

Mindreforbruget på 4,6 mio. kr. fremkommer ved, at migreringsprojekt til AURA for det fælles telefonisystem i Region Midtjylland er forsinket, så det alene er administrationen og delvis Hospitalsenhed Midt der er migreret i 2017, mens de øvrige hospitaler forventes migreret i 2018 og 2019.

Medicoteknisk udstyr 2016 – 2018

Puljen havde et merforbrug på 8,9 mio. kr. hvilket primært skyldes udgifter, der er afholdt på puljen Medicotekniske driftsanskaffelser 2017. Samlet havde de to puljer et merforbrug på 0,5 mio. kr.

Medicotekniske driftsanskaffelser 2017

Puljen havde et mindreforbrug på 8,3 mio kr. hvilket hovedsageligt skyldes, at en række udgifter fra puljen blev afholdt af puljen Medicoteknisk udstyr 2016 – 2018. Samlet havde de to puljer et merforbrug på 0,5 mio. kr.

Forskning og samarbejde

Udgifter i 1.000 kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse (KB-R17)
Forskning og samarbejde				
Sundhedsvidenskabelig forskningsfond	27.086	34.772	34.772	0
Pulje til styrkelse af sundheds-forskningen i Region Midtjylland	15.902	0	0	0
Kræftområdet - forskningsenheden for almen praksis	0	2.200	159	2.041
Sundhedsinnovation	2.064	2.058	2.000	58
Projekt "Hvordan har du det?"	6.966	6.942	6.597	345
Fællesprojekter/aftaler med kommuner	9.500	10.049	8.261	1.788
Den ældre medicinske patient				0
Folkesundhed i Midten	0	34	-33	67
Demens-projekt	0	0	-99	99
Total	61.518	56.055	51.657	4.398

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter.

Regnskabsresultatet for Forskning og samarbejde viser et mindreforbrug på 4,4 mio. kr.

Kræftområdet – Forskningsenheden for almen praksis

Afvigelsen på 2,0 mio. kr. skyldes, at man i to forsøg, der varetages af forskningsenheden for almen praksis, stadig mangler at inkludere nogle af de patienter, der skal danne grundlag for de endelige forskningsresultater. Midlerne er afsat som led i sundhedsstrategien "Jo før – jo bedre".

Pulje til fælles projekter med kommunerne

Puljen viser et mindreforbrug på 1,8 mio. kr. Afvigelsen skyldes blandt andet, at projekter er blevet billigere end først estimeret, samt tilbageførte midler fra projektet Tværsektoriel udregning, RSI.

Øvrige fællesområder

Udgifter i 1.000 kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse (KB-R17)
Øvrige fællesområder				
Selvejende hospitaler	88.211	89.976	90.772	-796
Fællesprojekter under Danske Regioner	19.566	16.623	18.007	-1.384
Pulje til særlige analyser	1.040	1.036	0	1.036
Øvrige udgifter	11.484	16.387	-44.346	60.733
Ny sundhedsplan - fælles ansvar for sundhed	3.168	5.779	2.408	3.371
Nettoudgifter til varer og tjeneste-ydelser på tværs af regionsgrænser	658	655	0	655
Patentområdet	2.944	2.932	2.327	605
Tilskud til GCP-enheden (Good clinical practice)	1.276	1.771	1.848	-77
Pulje til konferencer ifbm. de store hospitalsbyggerier	214	213	65	148
Klinisk logistik - apopleksi	534	532	0	532
Regionslicenser	0	0	6	-6
Controlling af store anlægsprojekter	5.589	9.566	18.720	-9.154
Konsulentbistand og informationsindsats mv.	2.518	2.007	812	1.195
Videnskabetiske komiteer	495	492	485	7
Tilskud til patientforeninger	2.206	2.197	2.129	68
Betaling fra kommuner for færdigbehandlede patienter	-3.682	-3.682	-5.748	2.066
AMGROS - afregning af overskud for fællesindkøb af lægemidler	-5.834	-9.931	-16.857	6.926
Regional specialtandpleje	-2.962	-2.968	-3.670	702
Sundhedshuse	0	-1.160	-2.708	1.548
Etablering af kliniklokaler i Grenaa Sundhedshus	0	8.830	2.552	6.278
Etablering af parkeringspladser ved Skive Sundhedshus	0	3.018	0	3.018
Sundhedskort	0	3.239	3.255	-16
Projekt værdibaseret styring	0	7.591	704	6.887
Optimering af fradragsret for energifgifter og refusion af moms	-25.542	-301	-37.326	37.025
Total	101.883	154.802	33.434	121.368

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter.

Regnskabsresultatet for Øvrige fællesområder viser et mindreforbrug på 121,4 mio. kr.

Øvrige udgifter

Mindreforbruget på 60,7 mio. kr. skyldes primært netto tilbagebetalinger af ejendomsskat på 41,5 mio. kr., samt prisrefusioner fra AMGROS på 5,1 mio. kr.

Ny sundhedsplan – fælles ansvar for sundhed

Puljen havde i 2017 et mindreforbrug på 3,4 mio. kr. Puljens midler er blandt andet fordelt på følgende områder:

- Initiativer til arbejdet med "På patientens præmisser"
- Udbredelse og implementering af indikatorer
- Evaluering og implementering af Patientansvarlig Læge
- Projekt "Helbredstjek for borgere med psykisk sygdom".
- Bidrag til etablering af Center for Inflammatoriske og Autoimmune Hudsygdomme, Aarhus Universitetshospital

Der er således igangsat en række tværgående aktiviteter, relateret til implementering af regionens målbillede vedr. På Patientens Præmisser, herunder den nye kvalitetsdagsorden. Disse aktiviteter fortsætter ind i de kommende år.

Controlling af store anlægsprojekter

Merforbruget på 9,2 mio. kr. skyldes primært omposterings mellem drift og anlæg, og modsvares af et tilsvarende mindreforbrug på en række anlægsprojekter.

Betaling fra kommuner for færdigbehandlede patienter

Merindtægten på 2,1 mio. kr. skyldes, at kommunerne har haft flere færdigbehandlede patienter på regionens hospitaler end forventet.

Der har i 2017 været tilbagebetalinger til kommunerne for fejlregistreringer på færdigbehandlede patienter for 2016 på 0,5 mio. kr.

AMGROS – afregning af overskud for fællesindkøb af lægemidler

Årsrapporten for 2016 for AMGROS I/S viser et samlet overskud på 74,9 mio. kr. for landet som helhed, som udbetales til regionerne i 2017. Region Midtjyllands andel af overskuddet er på 16,9 mio. kr. i 2017, hvilket er 6,9 mio. kr. mere end budgetteret.

Etablering af kliniklokaler ved Grenaa Sundhedshus

Licitationsresultatet for etablering af kliniklokaler i Grenaa Sundhedshus kunne ikke rummes i den oprindelige bevilling. Der blev derfor søgt og givet en tillægsbevilling til projektet. Mindreforbruget skyldes, at processen med at tilpasse projektet og søge tillægsbevilling har forsinket projektet betydeligt.

Etablering af parkeringspladser ved Skive Sundhedshus

Det har ikke været muligt at nå at få aftaler og kontrakter på plads, så bevillingen kunne anvendes i 2017, hvorfor der er et mindreforbrug på 3,0 mio. kr.

I forbindelse med sagen om anlægsoverførsler fra 2017 søges puljens driftsbevilling flyttet til to særskilte anlægsprojekter opdelt på henholdsvis etablering af parkeringspladser ved Skive Sundhedshus og nedrivning af bygning 25 ved Skive Sundhedshus.

Projekt Værdibaseret styring

Projekt værdibaseret styring på apopleksiområdet har i 2017 været udfordret, idet det af juridiske årsager ikke umiddelbart var muligt at få adgang til de data, der skal anvendes i projektet. Dette blev først afklaret sidst på året hvilket har betydet, at projektet over flere måneder har været sat på standby, og der har ikke været væsentlige aktiviteter i denne periode.

Optimering af fradragsret for energifgifter og refusion af moms

Puljen er en del Spareplan 2015-2019. Mindreforbruget på 37,0 mio. kr. skyldes omkontering af moms for tidligere regnskabsår.

Hospice

Følgende tabel viser et overblik over regnskabsresultatet for hospiceområdet.

	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse (KB-R17)
Udgifter i 1.000 kr.				
Hospice				
Kommunal finansiering og fælles	-41.654	-41.654	-39.829	-1.825
Udenregional hospiceafregning	4.694	4.668	5.073	-405
Hospice Djursland	26.321	27.868	26.324	1.544
Anker Fjord Hospice	20.234	20.010	20.079	-69
Hospice Søholm	19.874	19.747	20.213	-466
Hospice Limfjord	19.965	20.183	19.272	911
Gudenå Hospice	17.073	17.870	17.560	310
Total	66.507	68.692	68.693	-1

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindredgifter/merindtægter.

Hospiceområdet tegner sig for et merforbrug på 0,0 mio. kr., som dækker over variationer mellem de fem hospicer såvel som afvigelser for den udenregionale samhandel og kommunal finansiering.

På hospicerne har Hospice Djursland, Hospice Limfjord og Gudenå Hospice mindreforbrug, mens Anker Fjord Hospice og Hospice Søholm har merforbrug.

Merforbruget på Hospice Søholm skyldes, at der i 2017 har været langtidssygemeldinger hos personalet og fratrædelser, hvilket har medført merudgifter til løn, og fratrædelsesgodtgørelser.

Hospice Djurslands mindreforbrug på 1,5 mio. kr. skyldes primært overførslen af overskud fra 2016 til 2017. Hospice Limfjord har gennem flere år arbejdet med projekter, der har til formål forbedre forholdene for patienter og pårørende, mindreforbruget skyldes, at projekterne ikke er færdiggjorte.

Merforbruget på "Kommunal finansiering og fælles" er fremkommet ved, at der er solgt færre pladser til andre regioner end forudsat i budgettet. Ligeledes har der været et merforbrug på udenregional hospiceafregning, hvor der også er købt flere pladser i andre regioner end forudsat.

Aktivitet	Budget 2017		Regnskab 2017	
	Belægning	Patientflow pr. plads	Belægning	Indskrevne pr. plads
	Budgetforudsætning			
Hospice Djursland	85,0%	13,9	92,0%	13,8
Anker Fjord Hospice	85,0%	13,9	89,6%	17,3
Hospice Søholm	85,0%	13,9	88,4%	14,5
Hospice Limfjord	85,0%	13,9	90,0%	16,8
Gudenå Hospice	85,0%	13,9	91,0%	18,3

Belægningsprocenten ligger for alle fem hospicer over den budgetmæssige forudsætning på 85 %. Alle hospicer på nær Hospice Djursland, der ligger marginalt under, lever op til den budgetmæssige forudsætning på 13,9 indskrevne pr. plads.

Servicefunktioner

Fællesfunktioner

Nøgletal for ressourcer	Oprindeligt Budget 2017	Korrigeret Budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse (KB-R17)	Korrektion til regnskab 2017 *)	Afvigelse - korrigeret
Personaleforbrug:						
Gennemsnitlige helårsstillinger	582	582	731	-149		
Nettodriftsudgifter i 1.000 kr.	367.407	356.232	373.805	-17.573	894	-16.679

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter.

Fællesfunktioner under Velfærdssporets hovedopgave er at servicere regionsrådet og regionens driftsenheder.

Fællesfunktioner varetager ligesom de administrative funktioner placeret under Stabe, strategiske og administrative funktioner på tværs af organisationen.

Fællesfunktioner består af Indkøb & Medicoteknik, Koncern Kvalitet, It-Sundhed, Regionernes kliniske kvalitetsudviklingsprogram – RKKP og Hospitalsapoteket.

Indkøb & Medicoteknik havde et mindreforbrug på 5,7 mio. kr., primært som følge af et mindreforbrug i forbindelse med projekt Professionel Vareforsyning, en merindtægt som følge af administrationsbidrag fra tidligere indkøbskontrakter, samt forskydninger i licensbetalinger.

Koncern Kvalitet havde et mindreforbrug på 1,8 mio. kr. Mindreforbruget skyldes primært forskydninger mellem udbetaling af projektmidler og udgifterne hertil.

It-Sundhed havde et mindreforbrug på 0,1 mio. kr.

Hospitalsapoteket havde et merforbrug på 25,2 mio. kr. Det skyldes primært en lagerforskydning på 16,0 mio. kr. og et manglende provenue i Hospitalsapotekets produktioner på 5,7 mio. kr.

Fællesfunktioner havde et merforbrug på 149 stillinger, hvilket hovedsageligt skyldes indtægtsdækkede stillinger hos Koncern Kvalitet og Indkøb & Medicoteknik.

1.9 Praksissektoren

Området dækker over almen lægehjælp, speciallægehjælp, tandlægehjælp, fysioterapeutisk behandling samt flere mindre områder som psykologhjælp, kiropraktik, høreapparater mv.

Overordnet vurdering af økonomi og aktivitet

Regnskabsresultatet for praksissektoren i 2017 viser et lille mindreforbrug på 0,9 mio. kr. Der er ikke nogen korrektioner til regnskabsresultatet i 2017.

En del af regnskabsresultatet vedrører uforbrugte pulje- og projektmidler på 21,7 mio. kr. Ser man bort fra disse uforbrugte midler ville regnskabsresultatet være et merforbrug på 20,9 mio. kr.

Afvigelsen mellem regnskabsresultatet ekskl. de uforbrugte pulje midler skyldes, jf. nedenstående tabel, Regnskabsresultat 2017, primært et merforbrug på almen lægehjælp, speciallægehjælp og de øvrige områder.

Regnskabsresultat 2017

Nøgletal for ressourcer	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse (KB-R2017)	Korrektion til regnskab *)	Afvigelse korrigeret
Personaleforbrug:						
Gennemsnitlige helårsstillinger	18	7	6	1		
<i>i 1.000 kr.</i>						
Driftsudgifter:						
Almen lægehjælp	1.977.936	1.970.133	1.983.212	-13.079		
Speciallægehjælp	619.105	621.137	629.022	-7.885		
Tandlægehjælp	372.998	368.418	367.583	835		
Fysioterapeutisk behandling	112.789	112.695	109.718	2.977		
Øvrig områder	289.656	286.888	290.622	-3.734		
Praksissektoren ekskl. pulje- og projektmidler	3.370.484	3.359.271	3.380.137	-20.886		
Pulje- og projektmidler	2.000	36.856	15.095	21.761		
Praksissektoren i alt	3.372.484	3.396.127	3.395.232	875		875

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter.

*) Korrektion til regnskabet sker i forbindelse med overførselssagen.

Almen lægehjælp

Der har i 2017 været et merforbrug på almen lægehjælp på 13 mio. kr. Ydelseshonoreringen af lægerne er den klart største post under almen lægehjælp, og der har været en realvækst på honoreringen på 1,21 % fra 2016 til 2017.

Ved budgetlægningen af 2017 blev praksisområdet pålagt en besparelse på 20 mio. kr. som en del af budgetforliget. Besparelsen blev lagt på almen lægehjælp. En del af besparelsen blev dækket ved en bevillingsændring fra tilskudsmedicin på 15 mio. kr.

På udgiftssiden er det især udgifter til den almindelige konsultation der er steget fra 2016 til 2017, men også udgifterne til samtalerapi er steget i 2017.

Speciallægehjælp

I 2017 har der været et merforbrug på speciallægehjælp på 7,9 mio. kr. Væksten fra 2016 til 2017 har været høj for speciallægehjælp. Området har haft en realvækst på honoreringen på 1,4 %, hvilket er en del højere end hvad der var forudsat ved budgetlægningen. Den indlagte vækst svarer til den vækst der er aftalt i overenskomsten med speciallægerne.

En del af udgiftsniveauet kan muligvis forklares ved, at der for en mindre del af speciallægehjælp har været et generationsskifte, hvor yngre driftige speciallæger overtager praksis fra en ældre kollega.

Tandlægehjælp

Tandlægeområdet kom ud af 2017 med et regnskabsresultat på 367,6 mio. kr., hvilket svarer til et lille mindreforbrug på 0,8 mio. kr. I forhold til 2016 er udgifterne til tandlægehjælp faldet med 1,4 % i Region Midtjylland. Området fik i budget 2017 et løft på 45,3 mio. kr. som følger af det store merforbrug området havde i 2016. Dette merforbrug skyldes den øgede aktivitet der kom med nuværende overenskomst for området. Aktiviteten og dermed udgifterne er foreløbigt toppet i 2016 og er gået en smule tilbage i 2017. Der forhandles om en ny overenskomst til ikrafttrædelse i 2018.

Fysioterapeutisk behandling

Udgifterne til fysioterapeutisk behandling var i 2017 109,7 mio. kr. hvilket giver et mindreforbrug på ca. 3 mio. kr. Udgifterne er stagneret i 2017. Området fik et løft til budgettet fra 2016 til 2017 på 8,3 mio. kr., hvilket ca. svare til det merforbrug området havde i 2016.

Øvrige områder

Øvrige områder, der er en samling af alle de mindre praksisområder som fx kiropraktik, fodterapi og psykologbehandling mv., kom ud af budgetåret 2017 med et merforbrug på 3,7 mio. kr. Bag resultatet ligger en række merforbrug, hvor det største merforbrug er på området for Øvrige sygesikringsudgifter på 3,4 mio. kr. Der er ligeledes nogle områder, der har genereret et mindreforbrug i 2017. Psykologbehandling er det område, der har det største mindreforbrug på 4,7 mio. kr.

Pulje- og projektmidler

Koncernøkonomi administrerer pulje- og projektmidler, der er øremærket til særlige formål. I 2017 er det samlede resultat for pulje- og projektmidlerne et mindreforbrug på 21,8 mio. kr. I 2017 er der uddelt 11,3 mio. kr. fra Kvalitets- og Efteruddannelsesudvalget (KEU) og 1,3 mio. kr. til gruppebaseret efteruddannelse (DGE).

De uforbrugte puljemidler føres videre i den nye overenskomstperiode med PLO. Midlerne overføres som noget nyt i rater fra 2018-2021, for på den måde ikke at belaste rammen til overførsler unødigt.

Aktivitet**Udvalgte nøgletal for aktivitet 2016-2017**

	2016		2017	
	Brutto honorar i mio. kr.	Antal ydelser i 1.000 stk.	Brutto honorar i mio. kr.	Antal ydelser i 1.000 stk.
Almen lægehjælp	1.324,1	15.698	1.361,2	15.727
Speciallægehjælp	605,9	2.203	631,5	2.160

Bruttohonoraret for almen lægehjælp er steget fra 1.324,1 mio. kr. i 2016 til 1.361,2 mio. kr. i 2017. Antallet af ydelser er i samme periode stagneret omkring 15,7 mio. stk.

Bruttohonoraret på speciallægeområdet er steget fra ca. 606 mio. kr. i 2016 til ca. 631,5 mio. kr. i 2017. Antallet af ydelser er faldet fra ca. 2,20 mio. stk. til 2,16 mio. stk. Når udgifterne til speciallægehjælp kan stige samtidig med, at antallet af ydelser falder, hænger det sammen med at der har været en modernisering af ydelserne på området. Dette har blandt andet betydet at cutanprøver (priktest ifb. med allergitest) ikke lægerer er en selvstændig ydelse, der har ikke været nogen udgift til. Der var ca. 33.000 cutanprøver i 2016 og 0 i 2017.

Service mål

Region Midtjylland har opstillet mål for ventetiderne ved lægevagten ved telefonisk kontakt, ved konsultation og ved hjemmebesøg. Servicemålet for ventetid i telefonen er ikke opfyldt, idet kun 80 % af patienternes opkald besvares inden for 5 minutter. Der skete en stor fremgang i servicemåloverholdelsen for ventetid i telefonen fra 1. til 3. kvartal 2017 på +16 procent, hvorefter niveauet igen faldt. Servicemålet for konsultation er ikke opfyldt, idet servicemåloverholdelsen i 2017 har ligget på 85-88 %. Servicemåloverholdelsen for hjemmebesøg har i 2017 ligget på 90-91 %.

Service mål vedrørende ventetid ved regionens lægevagt

Service mål	Målopfylde 4.kvartal 2017	Udvikling fra 1. til 4. kvartal 2017 (procentpoint)
Andel patienter, som venter mindre end 5 minutter i telefonen ved lægevagten. <i>Mål: Minimum 90 % venter mindre end 5 minutter</i>	80 %	+11
Andel patienter, som venter mindre end 1 time på konsultation efter ankomst til lægevagten. <i>Mål: Minimum 90 % venter mindre end 1 time</i>	87 %	+2
Andel patienter, som venter mindre end 3 timer på hjemmebesøg fra lægevagten. <i>Mål: Minimum 90 % venter mindre end 3 timer</i>	91 %	+1

1.10 Tilskudsmedicin

Udgifterne til tilskudsmedicin vedrører den medicin, der gives på recept til køb på de private apoteker. Hovedparten ordineres af de alment praktiserende læger, men der er også recepter, der udskrives af praktiserende speciallæger og hospitaler.

Udgifterne vedrører især lægemidler til behandling af KOL og astma, diabetes, ADHD, psykoser, antibiotika og epilepsi.

Tilskudsmedicin

Nøgletal for ressourcer	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse (KB-R2017)
<i>i 1.000 kr.</i>				
Tilskudsmedicin	1.366.415	1.351.415	1.312.918	38.497
Medicin i alt	1.366.415	1.351.415	1.312.918	38.497

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter.

Tilskudsmedicin har i 2017 haft et mindreforbrug på 38,5 mio. kr.

Udgifterne til tilskudsmedicin i 2017 var 1.312,9 mio. kr. Niveauet er markant lavere end regnskabsår 2016, og der kan dermed konstateres et fald i udgifterne til tilskudsmedicin efter en periode med stigninger (2014 og 2015) på godt 2,5 % pr. år.

Aktivitet

Udvalgte nøgletal for aktivitet 2016-2017

	Regnskab 2016	Regnskab 2017
Definerede døgndoser	555.887.491	566.796.038

Note: Definerede døgndoser er verdenssundhedsorganisationens opgørelse af en statistisk gennemsnitlig dosis til voksne pr. døgn for et lægemiddel.

På aktivitetssiden kan der konstateres en stigning fra 2016 til 2017 på 1,96 procent målt ved antal definerede døgndoser. Det er en mindre stigning end fra 2015 til 2016, hvor den var 2,64 procent.

1.11 Sundhedsadministration

Personaleforbrug

Nøgletal for ressourcer	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse (KB-R17)
Personaleforbrug:				
Gennemsnitlige helårstillinger	47	47	45	2
Nettodriftsudgifter i 1.000 kr.	29.225	29.765	26.949	2.816

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter.

Stabe placeret under Sundhedsadministration har til hovedopgave er at servicere regionsrådet og regionens driftsenheder.

Stabene varetager ligesom de administrative funktioner placeret under Servicefunktioner og Fælles formål & administration strategiske og administrative funktioner på tværs af organisationen.

Sundhedsplanlægning havde et mindreforbrug på 2,8 mio. kr. som primært skyldes vacancer over en længere periode, både i forhold til midlertidige og faste stillinger.

Staben havde et mindreforbrug på 2 stillinger.

1.12 Andel af fælles formål og administration – Udgifter

Andel af fælles formål og administration incl. renter

Udgifter i mio. kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse (KB-R17)
Sundhed				
Andel af fælles formål og administration:				
Drift	640,5	640,2	609,0	31,1
Anlæg	0,0	-32,7	-32,4	-0,4
Andel af renter	56,0	56,0	4,7	51,3
I alt	696,5	663,4	581,4	82,0

- = merudgifter/mindre indtægter, + = mindre udgifter/merindtægter.

Det korrigerede budget for Andel af fælles formål er sænket, hvilket primært skyldes, indtægter fra salg af bygninger.

Andel af Fællesformål og administration viser et mindreforbrug på 82,0 mio. kr. Mindreforbruget skyldes langt overvejende færre udgifter til renter end budgetteret. Herudover skyldes mindreforbruget primært periodeforskydninger vedrørende projektet Praksys.dk, en tilbagebetaling i forbindelse med projekt Midttelefoni og større aktivitet på indtægtsdækkede områder end forventet.

1.13 Andel af fælles formål og administration – Finansieringsindtægter

Finansieringsindtægter

Indtægter, mio. kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse (KB-R17)
Sundhed				
Bloktilskud fra staten	-19.587,0	-20.378,4	-20.378,4	0,0
Kommunalt aktivitetsafhængigt bidrag	-4.329,0	-3.602,1	-3.619,4	17,3
Aktivitetsbestemte tilskud fra staten	-290,8	-290,8	-290,8	0,0
Sundhed i alt	-24.206,8	-24.271,2	-24.288,5	17,3

- = merudgifter/mindre indtægter, + = mindre udgifter/merindtægter.

Bloktilskud fra Staten

Regionen har fået det aftalte bloktilskud, jf. Økonomiaftalen for 2017 og regionens andel af den statslige midtvejsregulering som følge af lov- og cirkulæreprogrammet i 2017 (DUT).

Kommunalt aktivitetsafhængigt bidrag

Det kommunalt aktivitetsafhængige bidrag har en merindtægt på 17,3 mio. kr. Det skyldes en periodeforskydning i afregningen, så merindtægten stammer fra aktiviteter i 2016.

Aktivitetsbestemte tilskud fra Staten

Region Midtjyllands andel af det statslige, aktivitetsafhængige tilskud i 2017 til regionernes sygehusvæsen udgør 290,8 mio. kr.

Social

Hovedkonto 2

Social – Hovedkonto 2

2.1 Indledning

Under socialområdet drives tilbud efter Serviceloven, lovgivningen om specialundervisning og lov om folkeskoler. Serviceloven omfatter tilbud til mennesker med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Lovgivningen om specialundervisning omfatter tilbud til kommunikations-handicappede, mens interne skoler i døgntilbud drives efter lov om folkeskoler. Kommunerne har på begge områder det fulde myndighedsansvar og ansvaret for forsyningen og finansieringen. Regionen har overfor kommunerne et leverandøransvar. De regionale tilbud finansieres fuldt ud af kommunerne.

Det er en forudsætning for, at regionen kan drive et tilbud på social- og specialundervisningsområdet, at det indgår i Rammeaftalen mellem Region Midtjylland og kommunerne i regionen. Det fastsættes i Rammeaftalen, hvilke tilbud regionen kan drive, og til hvilke takster. Taksterne skal således finansiere alle udgifter, der kan henføres til tilbuddet. Der indregnes således tilbuddets driftsomkostninger, udviklingsomkostninger, direkte og indirekte administration, kapitalomkostninger og hensættelser til tjenestemandspensioner.

På socialområdet udarbejdes flere regnskaber, som tjener forskellige formål:

- Totalregnskabet indeholder for alle driftsområder alle omkostningselementer – herunder hensættelser til feriepenge samt indtægter på socialområdet. Forbruget er sammenholdt med de bevillinger (korrigeret budget), der politisk er blevet besluttet. Årsregnskabet er endvidere inklusive anlæg. Regnskabet indeholder dermed anlægsudgifter, som ikke skal dækkes af kommunale takstindtægter. Dette regnskab indgår som note i regionens årsrapport.
- Kommuneregnskabet indeholder de omkostninger, som kommunerne finansierer gennem taksterne i henhold til den mellem Region Midtjylland og kommunerne i regionen indgåede Rammeaftale. Kommuneregnskabet opgøres som et regnskab for selve året, som viser driftsudgifter, driftsindtægter og kalkulatoriske omkostninger, dvs. de samlede nettodriftsomkostninger. Nettodriftsomkostningerne sammenholdes herefter med de kommunale takstindtægter, der har været i 2017 som følge af kommunernes betalinger for de pladser m.v., de har anvendt. Driftsindtægterne består af diverse indtægter fra eksempelvis beboerbetalinger, salg af produkter i aktivitetstilbud m.v. Indtægterne fra statslig betaling til Videnscentre (VISO-midler), satspuljeprojekter, bloktilskud m.v. er specificeret særskilt. Hensættelser til feriepenge indgår separat i kommuneregnskabet og er specificeret nederst i regnskabet, da det ikke er en del af taksten. Kommuneregnskabet specificeres endvidere i en over-/underskudsfil for de enkelte tilbud.
- Bevillingsregnskabet svarer til Totalregnskabet bortset fra, at anlæg ikke indgår i regnskabet og feriepengehensættelser ikke indgår i nettodriftsomkostningerne. Desuden er for de enkelte hovedområder i regnskabet medtaget de tilhørende indtægter fra kommuner og staten. Det samlede nettoresultat viser det nettooverskud/nettounderskud, der samlet har været i forhold til det korrigerede nettobudget.

Regnskabsresultaterne for de 3 nævnte regnskabstyper er vist nedenfor under de enkelte regnskaber.

Organisering

Psykiatri- og socialområdet er samlet i ét stort drifts- og forretningsområde med en hospitalslignende ledelses- og afdelingsstruktur. Fællesfunktioner er blevet varetaget af den fælles administration.

Driften af tilbuddene er organiseret i 8 specialområder:

➤ Kriminalitetstruede og dømt børn og unge	➤ Autisme
➤ Holmstrupgård (børn-unge), selvejende institution	➤ Hjerneskode
➤ Børn og unge	➤ Udviklingshæmning og ADHD
➤ Kommunikation og undervisning	➤ Socialpsykiatri voksne

De fleste specialområder driver flere tilbud med geografisk adskilte afdelinger.

Desuden er under området organiseret alkohol-, narko- og trafikkspecialiteter, som arrangerer trafikkurser for personer, som ønsker at generhverve kørekortet efter ubetinget frakendelse på grund af spiritus- eller narkokørsel.

2.2 Drift og finansiering

Totalregnskabet

I efterfølgende tabel vises sammendrag af totalregnskabet for Socialområdet.

Regnskabsresultat for hovedkonto 2

Omkostninger, mio. kr.	Oprindeligt Budget 2017	Korrigeret Budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse (KB-R17)
Social- og Specialundervisning				
Bruttodriftsomkostninger 1)				
Drift og fællesudgifter	954,1	1.080,8	1.136,3	-55,5
Øvrige omkostninger/-indt. og administration	26,8	30,0	29,3	0,6
Andel af fælles formål og administration	14,9	17,3	15,4	1,9
Andel renter	2,0	2,0	1,4	0,6
Bruttodriftsomkostninger i alt	997,7	1.130,0	1.182,5	-52,5
Indtægter				
Driftsindtægter	-25,7	-13,5	-35,7	22,2
Kommunale takst- og statslige indtægter	-948,9	-1.081,4	-1.133,0	51,6
Drifts- og takstindtægter i alt	-974,6	-1.094,9	-1.168,7	73,8
Driftsresultat før finansieringsindtægter	23,1	35,1	13,8	21,3
Finansiering				
Objektive finansieringsbidrag (fra kommuner)	-22,0	-22,0	-19,3	-2,7
Bloktilskud fra staten	-1,1	-1,1	-1,1	0,0
Finansiering i alt	-23,1	-23,1	-20,4	-2,7
Nettodriftsresultat Social og specialundervisning	0,0	12,0	6,5	18,6
Anlæg				
Anlægsudgifter	42,2	58,4	33,7	24,7
Anlægsindtægter				0,0
Anlægsomkostninger	-42,2	-58,4	-33,7	-24,7
Anlæg i alt	0,0	0,0	0,0	0,0
Social og specialundervisning total	0,0	12,0	-6,5	18,6

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

1) Inkl. hensættelser til feriepenge, som i regnskab 2017 udgør 3,6 mio. kr.

I totalregnskabet indgår feriepengehensættelser i driftsomkostningerne, i alt 3,6 mio. kr.

I forhold til det korrigerede budget har der for driften været et overskud på 18,6 mio. kr. inkl. feriepengehensættelser.

Kommuneregnskabet

Kommuneregnskabet er en opgørelse for selve året, dvs. takst- og driftsindtægterne minus driftsomkostningerne.

Regnskabsresultatet for kommuneregnskabet i 2017 er et mindreforbrug på 6,5 mio. kr. inkl. feriepengehensættelser. Dvs. at forbruget inkl. feriepengehensættelser i 2017 har udgjort 6,5 mio. kr. mindre, end der kommet ind i indtægter.

Ekskl. feriepengehensættelser udgør mindreforbruget 10,2 mio. kr.

Kommuneregnskab 2017

Driftsomkostninger, mio. kr.	Regnskab 2017
Bruttodriftsudgifter	
Drift af specialområder m.v.	1.094,5
Fælles udgifter/indtægter	6,1
Administration, Social	28,9
Renteudgifter	5,7
Andel af fælles formål og administration	15,4
Andel af renter	1,4
Bruttodriftsudgifter i alt	1.152,1
Kalkulatoriske omkost., drift	
Statuskonteringer 1)	-3,3
Afskrivninger	27,0
Hensættelse til tjenestemandspension	3,0
Øvrige beregnede omkostninger	0,2
Kalkulatoriske omkost., drift i alt	26,8
Bruttodriftsomkost. i alt	1.178,9
Indtægter	
Driftsindtægter	-35,7
Statsindtægter, VISO- og satspuljemidler mv.	-33,7
Kommunale takstindtægter	-1.099,2
Objektive finansieringsbidrag, kommuner	-19,3
Bloktilskud fra staten	-1,1
Driftsindtægter i alt	-1.189,1
Nettodriftsomkost. i alt	-10,2
Feriepengehensættelser	3,6
Regnskabsresultat ift. kommuner	-6,5

1) Modpostering af udgifter til aktiver, som er anskaffet for driftsmidler (eksempelvis indkøb af busser).

Bevillingsregnskabet

Tabellen nedenfor viser det samlede overskud for socialområdet på 22,2 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget. Der er givet tillægsbevillinger på netto 12,0 mio. kr., som er en overførsel af det samlede akkumulerede overskud for 2007 – 2016. Tidligere års overskud indgår således i det korrigerede budget.

I årsregnskabet for 2017 er et mindreforbrug på 10,2 mio. kr. Tillagt overskuddet fra tidligere år på 12,0 mio. kr. vil der være et akkumuleret overskud på 22,2 mio. kr..

6,5 mio. kr. af overskuddet skyldes merindtægter vedrørende sikrede afdelinger, som ifølge de tidligere regler ville være blevet tilbagebetalt til kommunerne i 2017, men som nu bliver modregnet i de fremtidige takstberegninger.

Personaleforbruget har været 73 helårsstillinger højere end det korrigerede budget. I forhold til det oprindelige budget har der været en tilgang på 313 stillinger.

Personaleforbrug, nettodriftsudgifter, driftsomkostninger, kommunale og statslige indtægter

Nøgletal for ressourcer	Oprindeligt Budget 2017	Korrigeret Budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse (KB-R17)
Personaleforbrug:				
Gennemsnitlige helårsstillinger 1)	1.772	2.012	2.085	-73
Sosu-elever	35	35	27	8
/ 1.000 kr.				
Nettodriftsudgifter	943.706	1.088.219	1.116.355	-28.136
Kalkulatoriske omkostninger 2)	28.286	28.286	26.819	1.468
Nettodriftsomkostninger	971.992	1.116.505	1.143.174	-26.669
Kommunale og statslige indtægter	-970.916	-1.103.416	-1.152.268	48.852
Bloktilskud fra staten	-1.076	-1.076	-1.076	0
Samlet nettoresultat	0	12.013	-10.171	22.184

- = merudgifter / mindreindtægter, + = mindreudgifter / merindtægter

1) Personaleforbruget i det korrigerede budget er beregnet ud fra, at 80 % af tillægsbevillingerne er forudsat at være lønninger. Dette er herefter omregnet til stillinger svarende til den gennemsnitlige lønudgift i budgettet.

2) Ekskl. feriepengehensættelser.

Driftsomkostninger og takstindtægter for hovedområder

Den følgende tabel viser regnskabsresultaterne for hoveddriftsområderne. Nettodriftsomkostninger og kommunale- samt statslige indtægter i det oprindelige budget, det korrigerede budget, regnskab 2017 og afvigelse mellem det korrigerede budget og regnskabet.

Omkostninger, mio. kr.	Opr. Budget 2017			Korr. Budget 2017			Regnskab 2017			Afvigelse (KB-R17)		
	Netto-drift	Takst-indtægt	Netto-resultat	Netto-drift	Takst-indtægt	Netto-resultat	Netto-drift	Takst-indtægt	Netto-resultat	Netto-drift	Takst-indtægt	Netto-resultat
Drift af specialområder m.v.	921,9	-921,9	0,0	1.047,1	-1.047,6	-0,5	1.090,2	-1.094,5	-4,2	-43,1	46,8	3,7
Fælles udgifter og indtægter	6,5	-6,5	0,0	20,1	-11,3	8,7	7,0	-13,6	-6,5	13,0	2,2	15,2
Administration, Psykiatri og Social (soc.)	26,8	-26,1	0,7	30,0	-28,0	2,0	29,0	-29,1	-0,1	1,0	1,1	2,1
Øvrige omkostninger og indtægter	0,0	-2,0	-2,0	0,0	-2,0	-2,0	0,0	-0,6	-0,6	0,0	-1,4	-1,4
Andel af renter 1)	2,0		2,0	2,0		2,0	1,4		1,4	0,6	0,0	0,6
Andel af fælles formål og administration	14,9	-14,5	0,4	17,4	-14,5	2,9	15,4	-14,6	0,8	1,9	0,1	2,1
Socialområdet i alt ekskl. Bloktilskud	972,0	-970,9	1,1	1.116,5	-1.103,4	13,1	1.143,2	-1.152,3	-9,1	-26,7	48,8	22,2
Bloktilskud fra staten		-1,1	-1,1		-1,1	-1,1		-1,1	-1,1	0,0	0,0	0,0
Socialområdet i alt	972,0	-972,0	0,0	1.116,5	-1.104,5	12,0	1.143,2	-1.153,3	-10,2	-26,7	48,8	22,2
Særlige driftsområder												
Feriepengehensættelser	0,0		0,0	0,0		0,0	3,6		3,6	-3,6	0,0	-3,6
Driftsresultat	972,0	-972,0	0,0	1.116,5	-1.104,5	12,0	1.146,8	-1.153,3	-6,5	-30,3	48,8	18,6

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

1) I regnskabet er ikke henregnet kommunebetalinger til dækning af Andel af renter. Andel af renter er finansieret af diverse overskud.

NB: Takstindtægter omfatter kommunale takstbetalinger og objektiv finansiering samt takstindtægter og øvrige indtægter fra staten.

2.3 Bemærkninger til driftsresultatet**Bemærkninger til resultatet for driften af specialområder m.v.**

For driften af specialområder m.v. har der været et overskud på netto 3,7 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget. Overskuddet på driften er opnået dels ved et overskud for specialområderne på 0,8 mio. kr., og dels af overskud på driftspuljerne.

Til driften af tilbuddene er givet tillægsbevillinger på 125,2 mio. kr. til merudgifter, efter at et mindre underskud fra tidligere år er fratrukket. Bevillingen til takstindtægter er samtidig hævet med -125,7 mio. kr. som følge af ekstra indtægter fra kommunerne.

Merbevillingerne dækker blandt andet indtægter/udgifter fra individuelle projekter og tillægsydelse, som ikke indgår i det oprindelige budget. Indtægter/udgifter fra individuelle projekter og tillægsydelse opvejer ligeledes den mindre efterspørgsel, som der er på enkelte områder.

Overordnet set er den stagnerende efterspørgsel i 2016 vendt til en svagt stigende efterspørgsel i 2017. Der er dog forskelle imellem de enkelte specialområder, f.eks. viser autismeområdet forsat vækst og udvider med nye pladser, hvilket medfører flere indtægter, men også flere udgifter, herunder til opstart. På de fleste andre områder er efterspørgslen stabil. Derfor er økonomien generelt forbedret, og samlet set har specialområderne overskud. Dog har der forsat indenfor enkelte specialområder været økonomisk ubalance. Det er primært indenfor Specialområde Voksenpsykiatri, hvor Blåkærgård er lukket i 2017 på grund af manglende efterspørgsel, hvilket også medfører udgifter i forbindelse med nedlukningen. Ligeledes er Specialområde Socialpsykiatri Børn og Unge forsat presset økonomisk på grund af manglende efterspørgsel. Her har tidligere kapacitetstilpasninger dog medført en markant mindre ubalance.

Meromkostningerne er primært lønudgifter til personale, der løser specielle opgaver omkring borgere med særlige behov. I enkelte tilfælde er der tale om overbelægning, hvor der efter aftale med kommunen er etableret særlige skærmede løsninger bl.a. i lejemål, som ligeledes medfører merudgifter.

Bemærkninger til fællesudgifter og administration

Budgettet til fællesudgifter (centrale puljer) og udgifter til administration er fastsat som tillæg til taksterne på tilsammen 5,1 % i 2017. Takstillægget er fastsat i Rammeaftalen med kommunerne. 0,7 % af takstillægget afsættes til fællespuljer. 4,4 % er afsat til administration, hvoraf Psykiatri og Socials administration råder over ca. 2/3.

For de fælles udgifter og indtægter (centrale puljer) har der været et nettomindreforbrug på 15,2 mio. kr. jf. ovenstående tabel. Mindreforbruget skyldes dels et større disponibelt beløb som følge af flere indtægter fra kommunerne, dels tilførsel af budgetmidler herunder overskud fra tidligere år. På forbrugssiden har midlerne i 2017 blandt andet været benyttet til kvalitetsudvikling og diverse udviklingsinitiativer, herunder forskning.

For Psykiatri og Socials administration har der været mindredgifter på 2,1 mio. kr. Fra 2016 er overført 1,3 mio. kr. Desuden er "afløftet" yderligere ca. 2,9 mio. kr., som følge af flere takstindtægter end oprindeligt budgetteret.

For socialområdet andel af udgifterne til fælles formål og administration har der været mindredgifter på 2,1 mio. kr. Renteudgifterne til Andel af renter, som primært vedrører forrentning af regionens likvide udlæg for kommunerne, har beløbet sig til 1,4 mio. kr. Disse renteudgifter er ikke finansieret af takstindtægter og finansieres derfor af overskud på andre områder af driften.

Øvrige omkostninger og indtægter vedrører: 1) I budgettet har været budgetteret med kommunebetalinger på 2 mio. kr. til Andel af renter. Indgår ikke i taksten og er derfor ikke opkrævet. 2) Indtægt i regnskabet på 0,6 mio. kr. skyldes en ekstraopkrævning fra kommuner vedrørende feriepengehensættelser.

2.4 Aktivitet

Aktivitetstal

Aktivitet	Budget 2017		Regnskab 2017		Afvigelse	
	Forudsat pladstal	Korrigeret pladstal	Anvendt pladstal	Belægning i pct.	Antal	i %
Boformer og døgntilbud	871	873	834	95,6%	-39	-4,4%
Dag- og aktivitetstilbud m.v.	557	555	580	104,5%	25	4,5%

Bemærkninger til aktiviteten

Belægningsprocenten for de forskellige former for bo- og døgntilbud har i gennemsnit været på 96 %. Belægningsprocenten for dag- og aktivitetstilbud m.v. har i gennemsnit været på 105 %. Belægningstallene er opnået som følge af et højt fokus på at tilpasse kapaciteten til en lavere efterspørgsel i 2017 i forhold til 2016.

Til 2017 er der foretaget kapacitetsjusteringer på både bo- og døgnområdet samt på dag- og aktivitetsområdet med henholdsvis -54 og -43 pladser. Pladstallet er tilpasset i Rameaftalen både i opad- og nedadgående retning. Dermed er der overensstemmelse imellem budget og den faktiske aktivitet. Den lavere kapacitet skyldes især lukningen af Himmelbjerggården og Elbæk i 2016, samt at driftsoverenskomsten med bostedet Stormly ophørte ved udgangen af 2016. Opadgående justeringer ses primært i Specialområde Autisme.

Samlet set har der i 2017 været en svagt stigende efterspørgsel. Stigningen har primært været på autismeområdet, hvorimod de øvrige områder har haft en mere stabil belægning. Enkelte områder skiller sig ud: Blåkærgård under Specialområde Voksenpsykiatri er blevet lukket ned i 2017 på grund af manglende efterspørgsel. Specialområde Autisme har udvidet med flere pladser og Holmstrupgård har åbnet en ny afdeling i løbet af 2017.

På tale-, høre-, og specialrådgivningsområdet er primæraktiviteten finansieret ved abonnementsaftaler med kommunerne samt tilkøbsydelse, og aktiviteten opgøres i form af et antal solgte timer. Disse kan ikke opgøres i pladser og indgår derfor ikke i aktivitetstallene. Tendensen på dette område har siden 2007 været, at kommunerne gradvist reducerer deres abonnementer fra år til år, men de seneste år er dette fald opvejet af øget aktivitet på andre områder. Fx har Specialområde Kommunikation og Handicap vundet en fireårig kontrakt på at drive Koordinering af Specialrådgivning (KaS), der er et rådgivningstilbud under Socialstyrelsen.

Der var i 2017 tegnet abonnement for 21,8 mio. kr. med 9 kommuner. Hertil er der i 2017 solgt tilkøbsydelse udover abonnementerne for 17,7 mio. kr. I 2016 var der tegnet abonnement for 23,6 mio. kr. med 9 kommuner, samt solgt tilkøbsydelse for 14,7 mio. kr. Stigningen for tilkøbsydelse skyldes et stigende salg af studiestøtteydelse.

2.5 Anlægsinvesteringer

Anlægsoversigt

Udgifter, mio. kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse (KB-R17)
Socialområdet				
Anlægsprojekter på socialområdet	4,0	43,7	33,7	10,0
Rammebevilling til bygningsvedligeholdelse	12,1	3,4	0,0	3,4
Rammebevilling til udvikling (sociale tilbud)	26,1	11,3	0,0	11,3
Rådighedsbeløb i alt	42,2	58,4	33,7	24,7

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

Samlet er der på anlæg på socialområdet et mindreforbrug af rådighedsbeløb i 2017 på 24,7 mio. kr. Heraf er der 3,4 mio. kr. fra rammebevillingen til bygningsvedligeholdelse og 11,3 mio. kr. rammebevillingen til udvikling af de sociale tilbud, som ikke er udmøntet i 2017.

Samtidig er der forsinkelser og forskydninger på øvrige projekter på i alt 10,0 mio. kr. 0,4 mio. kr. vedrører igangsatte, men ikke afsluttede vedligeholdelsesprojekter og 2,6 mio. kr. vedrører ligeledes igangsatte, men ikke afsluttede renoverings- og energispareprojekter på socialområdet. 3,3 mio. kr. vedrører tidsforskydning i projektet med en ny afdeling til Grenen, Glesborg og 2,7 mio. kr. vedrører dels tidsforskydning og dels forventning om et mindreforbrug ved flytning af IKH til MarselisborgCentret.

Regional Udvikling

Hovedkonto 3

Regional Udvikling – Hovedkonto 3

3.1 Indledning

Regionsrådet har ansvaret for den regionale udvikling på en lang række områder, som kan opdeles i to hovedkategorier: Udviklingsopgaver og Borgernære driftsopgaver.

Udviklingsopgaver

I 2017 påbegyndtes arbejdet med en ny vækst- og udviklingsstrategi, hvor ambitionen er at skabe både mere at leve af og mere at leve for i Midtjylland. Omdrejningspunktet for den nye strategi er FN's 17 verdensmål.

På uddannelsesområdet var der ekstra stor fokus på fremme af erhvervsuddannelserne og sikre det fremtidige behov for faglærte.

Efter flere års forberedelse, var 2017 den endelige kulmination Aarhus 2017 som europæisk kulturhovedstad. Gennem hele året var regionen fyldt med arrangementer.

Borgernære driftsopgaver

I samarbejde med Midttrafik skal regionen sørge for den regionale kollektive trafik, herunder etablering af Aarhus Letbane, som i december 2017 kørte de første ture i regulær drift på den første del af strækningen.

På miljøområdet er der opgaver med at kortlægge og give tilladelse til udvinding af råstoffer samt kortlægge og oprense forurenede jord med henblik på at sikre et rent miljø og rent grundvand.

Tværgående udgifter

2017 var kendetegnet ved at være først år efter etableringen af en helt ny organisationsopbygning.

3.2 Drift

Driftsudgifter

Udgifter, mio. kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse
Regional Udvikling				
Udviklingsopgaver	168,8	169,9	169,5	0,4
Erhvervsudvikling	122,1	125,9	124,4	1,6
Regionale Udviklingsaktiviteter	46,7	43,9	45,1	-1,1
Borgernære driftsopgaver	355,1	355,1	355,6	-0,6
Kollektiv trafik	314,8	314,8	314,8	0,0
Miljø	40,2	40,2	40,8	-0,6
Tværgående udgifter	85,5	82,6	82,5	0,2
Regional Udvikling i øvrigt	6,2	1,5	1,9	-0,3
Planlægnings-, analyse- og udviklingsudgifter	79,3	81,1	80,6	0,5
Andel af fællesformål	15,8	16,4	15,8	0,7
Nettodriftsudgifter før renter	625,1	624,0	623,3	0,7
Andel af renter	1,3	1,3	0,1	1,2
Drift total	626,4	625,3	623,4	1,9
Anlæg				
Tilskud til trafikselskaber	18,0	15,2	13,7	1,5
Anlæg i alt	18,0	15,2	13,7	1,5
Finansiering				
Statsligt bloktilskud	-454,3	-454,3	-454,3	0,0
kommunalt udviklingsbidrag	-170,8	-170,8	-170,9	0,0
Finansiering i alt	-625,1	-625,1	-625,2	0,0
Total - udgiftsbaseret inkl renter	19,3	15,3	11,9	3,4
Omkostninger	0,7	0,7	-14,3	15,0
Total - omkostningsbaseret	20,0	16,0	-2,4	18,4

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

Økonomiaftalen er overholdt i 2017

Nettodriftsresultatet for 2016 viser et overskud på 0,7 mio. kr., mens overskuddet inkl. renter udgør 1,9 mio. kr., Herudover var der et mindreforbrug på anlægssiden på 1,5 mio. kr. som skyldes, at projektet omkring Aarhus Letbane var forsinket i forhold til tidsplanen og først forventes afsluttet i 2018.

3.3 Udviklingsopgaver

Erhvervsudvikling

Ressourcer

Udgifter, mio. kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse
Erhvervsudvikling				
Pulje til erhvervsudvikling	116,0	119,8	121,0	-1,2
Konsulentpulje	6,1	6,1	3,4	2,7
Nettodriftsudgifter i alt	122,1	125,9	124,4	1,6

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

Rammen til erhvervsudviklingsprojekter blev i 2017 udvidet med 3,8 mio. kr. fra uforbrugte midler afsat til håndtering af P/L-rul.

Regnskabet viste et merforbrug på 1,2 mio. kr., hvilket skyldes at der er fremrykket et projekt der oprindeligt var bevilget i 2018 til 2017.

På konsulentpuljen var der et mindreforbrug på 2,7 mio. kr. som modsvares af et tilsvarende merforbrug på konsulentpuljen til fremme af og aktiviteter under vækst- og udviklingsstrategien under bevillingen ' Regionale Udviklingsaktiviteter'.

Servicemål

Vækstforum og regionsrådet indgik 2017 den årlige vækstpartnerskabsaftale med regeringen. Her var de primære initiativer en national rolle den midtjyske fødevarerklunge og udarbejdelsen af en regional teknologipagt til understøttelse af en tilsvarende national pagt.

På den baggrund er der nu etableret med en national Fødevarerklunge med innovationsmiljøet omkring Skejby, AUH, de stærke midtjyske virksomheder og Agro Food Park.

Derudover har vækstforum og regionsrådet iværksat en række tiltag i forhold til bioøkonomi, iværksætter og en indsats rettet mod de 26.000 unge, som i dag er uden job eller uddannelse, og som har brug for en målrettet indsats.

Region Midtjylland gav i 2017 tilskud for i alt 132 mio. kr. til 28 projekter. Tilskuddene var med til at genere en medfinansiering fra blandt EU, kommuner, stat og private aktører for i alt 450 mio. kr.

Indsatsområder (i mio. kr.)	Nye bevillinger 2017
Fødevarer	1,8
Energi og klima	6,5
Smart industri	6,1
Kreative erhverv, ikt og turisme	21,8
Iværksætter og kapital	
Innovation og forretningsudvikling	49,6
Viden og kompetence	19,5
Digitalisering	5,0
Internationalisering	21,7
Tilsagn erhvervsudvikling i alt i 2017	132,0

En opgørelse over regionens samlede forpligtigelser på erhvervsudviklingsområdet findes under afsnittet 'Status på hensættelser'.

Regionale Udviklingsaktiviteter

Ressourcer

Udgifter, mio. kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse
Regionale Udviklingsaktiviteter	14,9	12,1	13,6	-1,5
Udvikling af og aktiviteter under vækst- og udviklingsstrategi	7,9	2,3	5,1	-2,7
Pulje til fremme af mobilitet	0,0	3,3	3,1	0,1
Internationale aktiviteter	7,0	6,5	5,4	1,1
Uddannelsespulje	20,5	20,5	20,3	0,2
- uddannelsesprojekter	20,0	20,0	19,9	0,1
- konsulentpulje på uddannelsesområdet	0,5	0,5	0,4	0,1
Kulturpulje	11,4	11,4	11,2	0,1
- kulturprojekter*	10,5	10,9	10,8	0,1
- konsulentpulje på kulturområdet	0,9	0,5	0,4	0,1
Nettodriftsudgifter i alt	46,7	43,9	45,1	-1,1

*Vedr. tilskud til kultur, er beløbet regionens nettotilskud efter refusion af 'kulturmomms'

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

Udvikling af aktiviteter under vækst- og udviklingsstrategien

Der var et samlet mindreforbrug på konsulentpuljen til udvikling af og aktiviteter under Vækst- og udviklingsstrategien. Dette skal ses i sammenhæng med det nævnte mindreforbrug på konsulentpuljen under bevillingen 'Erhvervsudvikling' og skyldes den valgte konteringspraksis for de 2 konsulentpuljer.

Pulje til fremme af mobilitet

Puljen er hovedsageligt anvendt til finansiering af den administrative trafikstyregruppen arbejde omkring den fremtidige kollektive trafik.

Internationale aktiviteter

Der var et mindreforbrug på 1,1 mio. kr. Midlerne er i stedet anvendt til medfinansiering af ekstra projekter under erhvervsudvikling.

Uddannelse og kultur

På både uddannelses- og kulturområdet var der et mindreforbrug på henholdsvis puljen til projekter og områdernes administrationspuljer på hver 0,1 mio. kr.

Servicemål

Udvikling af aktiviteter under vækst- og udviklingsstrategien

I 2017 tog arbejdet med en fremtidig vækst- og udviklingsstrategi fart. Udgangspunktet for arbejdet er FN's 17 verdensmål.

Pulje til fremme af mobilitet

I forbindelse med budgetforliget for 2018 blev det aftalt at iværksætte et større analysearbejde om den fremtidige kollektive trafik i regionen. Arbejdet sker i samarbejde med kommunerne og Midttrafik i regi af en trafikstyregruppe.

Internationale aktiviteter

Region Midtjylland vedtager strategi for indsats i Tyskland

Vækstforum og regionsrådet har i 2017 vedtaget en strategi for udviklingen af samarbejdet med Tyskland og primært Sydtykland.

Området er et af Europas væsentligste vækstområder. Formålet er at drage nytte af den sydtyske viden om og tradition for innovationssamarbejder mellem virksomheder, viden- og forskningsinstitutioner og offentlige myndigheder kan skabe vækst og regional udvikling.

I det sydtyske er fokus på potentialet i digitalisering og smart industri stort qua de store virksomheder som Siemens og BMW. Samarbejdet forventes derfor at kunne bidrage til udviklingen af de tilsvarende indsatsområder i Region Midtjylland.

Kina – forberedelse af ny samarbejdsaftale

Region Midtjylland har gennem en årrække haft en samarbejdsaftale med Shanghai. I 2017 har der i den forbindelse været afholdt en række delegationsbesøg inden for Fødevarerområdet, det Kreative erhverv og Kultur.

Ligeledes er der gennemført et 4 ugers udvekslingsforløb for 2 kinesiske embedsmænd – netop med fokus på embedsmandsrolle i regionen samt sammenhængen i det politiske system i Danmark.

Uddannelse

Teknologipagt

En forprojektgruppe er blevet nedsat, med det formål at der skal laves en teknologipagt. Parterne i teknologipagten er Staten, Regionen, kommunerne og uddannelsesinstitutioner m.fl. Den midtjyske teknologipagt skal sikre, at de midtjyske virksomheder i fremtiden har adgang til de rette kompetencer. Dette sker gennem et samarbejde på tværs af erhvervslivet, uddannelsesinstitutionerne og det offentlige system.

Oprettelse/nedlæggelse af ungdomsuddannelser

Regionen indstiller til undervisningsministeriet om oprettelse og nedlæggelse af ungdomsuddannelser. I 2017 lavede regionen indstillinger vedrørende HF i Rønne, Ringkøbing-Skjern, Favrskov, Holstebro, Bjerringbro og Herning. Ligeledes blev der lavet indstillinger om 2-årigt HF i Herning og HTX i Holstebro, samt EUD grundforløb 1 i Thyborøn.

Optagelse

Regionen deltager i den årlige fastsættelse af kapacitet på det gymnasiale område samt fordelingen af elever på de STX'er og HF-kurser, hvor er der for mange ansøgere. I 2017 var der 8.672 ansøgere til STX og HF i regionen, og af disse var det nødvendigt at fordele 171 som følge af manglende kapacitet på de ansøgte skoler. Heraf gjorde 88 indsigelse, mens der var 0 retslige klager over fordelingen.

Kultur

På kulturområdet var fokus i 2017 på gennemførelsen af Aarhus 2017 som europæisk kulturhovedstad. Der var gennem hele året events spredt udover hele regionen med masse af besøgende og både national og international opmærksomhed.

3.4 Borgernære driftsopgaver

Kollektiv trafik

Ressourcer

Udgifter, mio. kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse
Kollektiv trafik				
Bestillerbidrag til Midttrafik	291,7	291,7	320,9	-29,1
Bidrag til Aarhus Letbane Drift	9,3	9,3	-18,6	27,9
Bidrag til Aarhus Letbane Anlæg	5,0	5,0	4,6	0,4
Tjenestemandspensioner på privatbanerne	8,8	8,8	7,9	0,9
Nettodriftsudgifter i alt	314,8	314,8	314,8	0,0

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

Investeringsplanen for Kollektiv trafik er angivet som netto og indeholder et statslig investeringstilskud på 12 mio. kr. i 2016

Regnskabet for kollektiv trafik viser en afvigelse på 0 kr.

Status på reservepuljerne i Midttrafik

Region Midtjylland har gennem de senere år haft to reservepuljer hos Midttrafik. Midlerne i puljerne stammer fra de år, hvor Midttrafiks regnskab har udvist et mindreforbrug i forhold til regionens bestillerbidrag. Omvendt er der trukket af puljerne i de år, hvor regnskabet var større end bestillerbidraget.

Opsplitningen af puljerne har været begrundet i en skelnen mellem Midttrafiks hidtidige opgaver og opgaver ifm. Aarhus Letbane. Som følge af at regionen modtager et statslige tilskud til Grenaabanen, er der behov for at adskille midler fra det statslige tilskud, som alene kan anvendes til letbanedrift på Grenaabanen, fra midler som stammer fra regionens bestillerbidrag og frit kan omdisponeres inden for Midttrafiks områder.

Ultimo 2017 henstår der i alt 30,1 mio.kr. i Midttrafik, heraf skal 19,4 mio.kr. tilskrives den frit disponerbare pulje, og 11,7 mio.kr. tilskrives "Grenaabanepuljen".

Servicemål

Kollektiv trafik

Regionsrådet besluttede i forbindelse med godkendelsen af Midttrafiks budget 2018 den 23. august 2017, at arbejdet med Midttrafiks trafikplan 2018-2021 i regi af Kommunekontaktrådet og trafikstyregruppen udvides til at skabe grundlag for politiske beslutninger i Region Midtjylland og kommunerne i regionen. Trafikplanen skal inden

for de fremtidige økonomiske rammer sikrer den bedst mulige kollektive trafik i Region Midtjylland fra 2019. Kontaktudvalget har den 25. august 2017 besluttet, at arbejdet med Midttrafiks trafikplan 2018-2021 udvides.

Letbanen

Aarhus letbane startede driften på den indre strækning i december 2017. Driften i året er kørt som en del af anlægsprojektets forberedelsesperiode inden forventelig overdragelse til almindelig drift i 2018. Driftsmidlerne i budget 2017 er indbetalt til Midttrafik, og vil blive overført til reservepuljerne ifm. Midttrafiks regnskab 2017.

Miljø

Ressourcer

Udgifter, mio. kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse
Miljø				
Jordforurening	37,8	37,5	38,3	-0,7
Råstoffer	2,4	2,7	2,5	0,2
Nettodriftsudgifter i alt	40,2	40,2	40,8	-0,6

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

Der var på miljøområdet et samlet merforbrug på 0,6 mio. kr. fordelt med et merforbrug på 0,7 mio. kr. på udgifter til håndtering af jordforurening og et mindreforbrug på 0,2 mio. kr.

Servicemål

Miljø afdelingen i Regional Udvikling har ansvaret for den offentlige indsats over for jordforurening og tilsvarende i forhold til at sikre de nødvendige råstoffer. Råstofområdet omfatter siden 2014 også arbejdet med håndtering af tilladelser og tilsyn i råstofgrave.

I Region Midtjylland er der ca. 3.300 kendte forurenede grunde, mens 5.300 grunde er vurderet som muligt forurenede. Jord- og grundvandsforureninger stammer typisk fra virksomheder og industri, som gennem tiden har brugt mange forskellige typer af kemikalier. Den måde, kemikalierne har været håndteret på, er årsagen til, at jorden og grundvandet i dag er forurenede mange steder.

I 2017 har regionen arbejdet med 197 indledende jordforureningsundersøgelser, 71 videregående forureningsundersøgelser samt 37 afværagesager. Undersøgelses- og afværgeindsats prioriteres på et miljø- og sundhedsmæssigt grundlag. Indsatsen mod skadelig virkning af jordforurening omfatter beskyttelse af grundvand, boliger, børneinstitutioner og lignende samt arbejdet med målsat overfladevand og internationale naturbeskyttelsesområder.

På råstofområdet har regionen i 2017 bl.a. arbejdet på 35 sager om råstofindvindingstilladelser, udført 219 tilsyn i råstofgrave og gennemført kortlægningsundersøgelser af nye råstofforekomster i 15 områder. Derudover er der håndteret 17 ansøgninger om dispensation efter Jordforureningslovens § 52 omhandlende forbud mod at tilføre jord til nuværende eller tidligere råstofgrave, og der er udført 25 tilsyn i den forbindelse.

Indenfor klimatilpasning arbejder Miljø, i samarbejde med den øvrige del af regional udvikling, på at klimasikre Region Midtjylland og skabe grundlag for erhvervsudvikling indenfor dette område. I 2017 startede regionen således i samarbejde med 30 andre kommunale og private partnere det 6 årige EU projekt Coast to Coast Climate Challenge op.

3.5 Tværgående opgaver

Regional Udvikling i øvrigt

Ressourcer

Udgifter, mio. kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse
Regional Udvikling i øvrigt				
Personalepolitisk pulje, AES, arbejds-skadepulje, rentepulje	1,2	1,5	1,9	-0,3
Pulje til håndtering af P/L-rul	5,0	0,0	0,0	0,0
Nettodriftsudgifter i alt	6,2	1,5	1,9	-0,3

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

Bevillingen dækker Regional Udviklings andel af udgifter til personalepolitiske aktiviteter, AES samt finansiering af arbejds-skadepuljen. Samlet var der et merforbrug i 2016 på 0,3 mio. kr.

Herudover var der budgettet en pulje på 5 mio. kr. til håndtering af P/L-rul. Udgifterne viste sig at være på 1,2 mio. kr. Herudover blev de resterende 3,8 mio. kr. anvendt til udvidelse af rammen til projekter under erhvervsudvikling.

Planlægnings-, analyse- og udviklingsudgifter

Ressourcer

Udgifter, mio. kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse
Planlægnings-, analyse- og udviklingsudgifter				
Regional Udvikling	48,0	49,8	50,8	-0,9
Miljø	31,3	31,3	29,8	1,4
Nettodriftsudgifter i alt	79,3	81,1	80,6	0,5

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

På bevillingen var der et samlet mindreforbrug på 0,5 mio. kr.

Årsværk*	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse
Planlægnings-, analyse- og udviklingsudgifter				
Regional Udvikling (regnskabet indeholder årsværk til tidligere chefer)	74	74	76	-2
Miljø	44	44	51	-7
Nettodriftsudgifter i alt	118	118	127	-9

- = merpersonaleforbrug, +=mindre personaleforbrug

*) Personaleforbrug medtaget som adm. personale og inkl. eksternt finansierede stillinger

Både i budget og regnskab er indregnet 16 eksternt finansierede årsværk fordelt med 12 til Regional Udvikling og 4 på miljøområdet.

3.6 Anlæg

Anlægsudgifter

Udgifter, mio. kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse
Kollektiv trafik				
Tilskud til trafikskadepuljen	18,0	15,2	13,7	1,5
Nettodriftsudgifter i alt	18,0	15,2	13,7	1,5

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

Anlægsprojektet vedr. regionens andel, i forbindelse med oprettelse af Aarhus Letbane, havde i 2017 et mindreforbrug på 1,5 mio. kr. på årets rådighedsbeløb, som skyldes mindre justering af projektets betalingsplan.

3.7 Finansiering

Indtægter, mio. kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse
Regional Udvikling				
Statsligt bloktilskud	-454,3	-454,3	-454,3	0,0
Kommunalt udviklingsbidrag	-170,8	-170,8	-170,9	0,0
Nettodriftsudgifter i alt	-625,1	-625,1	-625,2	0,0

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

Der er balance mellem korrigeret budget og regnskab på finansieringssiden.

Status på hensættelser

Nedenstående tabel giver et overblik over Regional Udviklings forpligtigelser på tilsagn til projekter indenfor områderne erhvervsudvikling, uddannelse og kultur. Som følge af konsekvenserne af budgetloven skal tilsagn på de tre områder, fra og med regnskab 2012, straks afskrives på Regional Udviklings driftskonto og efterfølgende udbetales fra hensættelser under balancen.

I mio. kr.	Projekt- tilsagn primo 2017	Nye tilsagn 2017	Tilbage- førsler 2017	Projekt- tilsagn i alt 2017	Udbetalinger 2017	Udestående tilsagn ultimo 2017
Erhvervsudvikling	-210,5	-132,0	11,0	-331,5	88,2	-243,3
Uddannelse	-48,2	-19,9		-68,1	9,5	-58,6
Kultur	-6,2	-11,7		-17,9	14,6	-3,3
Projekter i alt	-264,9	-163,6	11,0	-417,5	112,4	-305,2

- = udestående forpligtigelser, += udbetalinger

Primo 2017 havde Regional Udvikling forpligtigelser for i alt 264,9 mio. kr. Hertil kommer nye tilsagn til projekter i 2017 for i alt 163,6 mio. kr. Endelig skete der i 2017 et tilbageløb for i alt 11,0 mio. kr. fra projekter, der ikke blev realiseret eller hvor der er sket en justering af budgettet.

Der skete i 2017 udbetalinger til projekter for i alt 112,4 mio. kr., hvilket bevirkede, at Regional Udvikling ultimo 2017 havde forpligtigelser til projekter for i alt 305,2 mio. kr.

Regionens forpligtigelser er med til at generere medfinansiering fra blandt andet EU, kommuner, staten og andre aktører.

Status på Regional Udviklings egenkapital

Samlet er Regional Udviklings egenkapital på -249,3 mio. kr. ultimo 2017. Nedenstående tal viser udviklingen i Regional Udviklings egenkapital i 2017.

I mio. kr.	Primo 2017	Resultat 2017	Ultimo 2017
Driftsresultat	11,8	1,8	13,6
'Bornholmerpenge'	-4,2		-4,2
Omkostninger	-6,2	4,6	-1,6
Omkostninger Aarhus Letbane	-163,0	9,7	-153,3
Anlæg	-90,1	-13,7	-103,8
Regional Udviklings egenkapital	-251,7	2,4	-249,3

Fælles formål og administration

Hovedkonto 4

Fælles formål og administration – Hovedkonto 4

4.1 Indledning

Administrationens hovedopgaver er at servicere regionsrådet og regionens driftsenheder.

Fælles formål og administration varetager, ligesom de administrative stabe placeret under Sundhedsadministration og Servicefunktioner, strategiske og administrative funktioner på tværs af organisationen.

I efterfølgende afsnit præsenteres regnskabsbemærkninger m.v. vedr. Fælles formål og administration. Regnskabsbemærkninger vedr. sektoradministrationerne er præsenteret under de respektive områder: Sundhed, Psykiatri & Social og Regional Udvikling.

4.2 Drift

Driftsomkostninger

Udgifter/omkostninger, mio. kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse (KB-R17)
Fælles administrationen udgifter				
Direktionen	7,4	7,3	6,9	0,4
Regionssekretariatet	82,4	83,6	76,6	7,0
Koncern HR	88,5	89,7	83,5	6,3
Barselsudligningsordning	0,0	0,0	-5,3	5,3
Koncernøkonomi	124,3	126,7	116,1	10,6
IT-Fælles	177,6	175,9	175,8	0,1
Koncern Kommunikation	20,9	20,7	20,6	0,1
Fælles administrationen i alt udgifter	501,1	503,9	474,1	29,8
Fælles administrationen				
Kalkulatoriske omkostninger	35,7	35,7	6,2	29,5
Politisk organisation	20,2	20,2	17,9	2,3
Tjenestemandspensioner, udgifter	550,6	550,6	499,3	51,3
Tjenestemandspensioner, indtægter	-397,3	-397,3	-346,5	-50,8
Omkostninger vedr. tjenestemandspensioner	-153,3	-153,3	-152,8	-0,5
Tjenestemandspensioner i alt	0,0	0,0	0,0	0,0
Fælles formål og administration i alt omkostninger	556,9	559,7	498,1	61,6

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

Udgifterne på fælles administration udgør et mindreforbrug på 29,8 mio. kr. og politisk organisation viser et mindreforbrug på 2,3 mio. kr.

Omkostningsregnskabet for de samlede driftsomkostninger viser et mindreforbrug på 61,6 mio. kr. Heraf udgør de kalkulatoriske omkostninger på fælles administration et mindreforbrug på 29,5 mio. kr.

Fælles administration

På fælles administration udviser udgifterne et mindreforbrug på 29,8 mio. kr.

Baggrunden for dette mindreforbrug skyldes primært mindreforbrug hos Koncernøkonomi på 10,6 mio. kr., 7,0 mio. kr. i Regionssekretariatet, 6,3 mio. kr. i Koncern HR samt 5,3 mio. kr. på barselsudligningsordningen. De øvrige afdelinger har et samlet mindreforbrug på 0,6 mio. kr.

Koncernøkonomi havde et mindreforbrug på 10,6 mio. kr. som hovedsageligt skyldes forskydninger i projektet Prakssys.dk, mindreudgifter til revision og vakante stillinger.

Regionssekretariatet havde et mindreforbrug på 7,0 mio. kr. som blandt andet skyldes en tilbagebetaling i forbindelse med projekt Midttelefoni, forsinkelse i et projekt med aflevering af elektroniske sager til Statens Arkiver og udskydelse af vedligeholdelsesprojekter i regionshusene.

Der har været mindreforbrug på 6,3 mio. kr. i Koncern HR primært som følge af en højere aktivitet på de indtægtsdækkede områder, og dermed en højere indtægt, samt lavere udgifter til lønsystemet end budgetteret.

Barselsudligningsordningen havde et mindreforbrug på 5,3 mio. kr. som følge af forskydninger imellem indbetalinger til ordningen og afholdelsen af udgifter.

Kalkulatoriske omkostninger

De kalkulatoriske omkostninger for fællesadministrationen udgør et mindreforbrug på 29,5 mio. kr., primært som følge af flere statuskonteringer på IT-området end budgetteret.

Politisk organisation

Der er et mindreforbrug på 2,3 mio. kr. Mindreforbruget skyldes generelt lavere udgifter til regionsrådsmedlemmer samt lavere udgifter til regionsrådsvalget end budgetteret.

Tjenestemandspensioner

Til tjenestemænd, der er gået på tjenestemandspension efter den 1. januar 2007 udgør omkostningerne 0 kr. I det omkostningsbaserede regnskab nedskrives hensatte forpligtigelser til tjenestemandspensioner med det faktisk udbetalte pensionsbeløb.

Området viser udgifter på i alt 152,8 mio.kr., hvilket er 0,5 mio. kr. lavere end budgettet. Dette skyldes en mindre stigning i antal af tjenestemænd, som er gået på pension end der var forventet.

For tjenestemænd gået på pension før den 1. januar 2007 er der balance. Der er dog restancebørgført et beløb på 10,1 mio. kr. Refusionen har været mindre end det udbetalte. Efter endelig opgørelse fra staten, som forventes i april 2017, vil den endelige opgørelse foreligge.

4.3 Anlægsinvesteringer

Anlægsoversigt

Rådighedsbeløb, mio. kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse (KB-R17)
Fælles administrationen				
Koncernøkonomi				
Salg af bygninger	0,0	-32,7	-32,4	-0,4
Rådighedsbeløb i alt	0,0	-32,7	-32,4	-0,4

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

I forhold til det korrigerede budget for salg af bygninger er der en mindre indtægt på 0,4 mio. kr.

Omkostninger på anlæg

Omkostninger, mio. kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse (KB-R17)
Omkostninger på anlæg	0,0	0,0	0,8	-0,8

Der er meromkostninger på 0,8 mio. kr. vedrørende anlægsaktiver på hovedkonto 4. Meromkostningerne skyldes primært regnskabstekniske aktiveringer på anlægsområdet i forbindelse med salg af bygninger.

4.4 Fordeling

Fordelingsprincipperne for hovedkonto 4 blev fastlagt ved vedtagelsen af Budget 2017.

I følge Budget og regnskabssystemet for regioner skal de tre hovedfunktioners andele af regionernes nettoomkostninger til fælles formål og administration overføres til de tre hovedkonti i forbindelse med budgetlægningen og regnskabsaflæggelsen.

I henhold til Budget 2017 fordeles drift og anlæg efter to forskellige fordelingsnøgler.

Fordelingsnøglen for driften tilpasses, så den passer med det korrigerede budget som følger regionsrådets beslutninger. Det sker for at sikre, at der sker en proportional fordeling af udgifter og omkostninger.

Ved budgetvedtagelsen blev det besluttet, at anlægsudgifterne for konto 4 fordeles med 100 % til hovedkonto 1.

Fordelingsnøgle

Hovedkonto	Andel af fællesformål og administration
1 Sundhed	94,456%
2 Social og Specialundervisning	3,100%
3 Regional Udvikling	2,444%

Af tabellen fremgår den samlede fordeling på baggrund af ovenstående forudsætninger til de 3 hovedkonti.

Fordeling af drifts- og anlægsomkostninger til hovedkonto 1, 2 og 3

Omkostninger, mio. kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvielser (KB-R17)
Fælles administrationen i alt				
<i>Til fordeling</i>	556,9	527,0	466,5	60,4
Hovedkonto 1	-526,0	-495,9	-438,9	-57,0
Hovedkonto 2	-17,3	-17,4	-15,4	-1,9
Hovedkonto 3	-13,6	-13,7	-12,2	-1,5
Fælles administrationen i alt	0,0	0,0	0,0	0,0

De samlede omkostninger til fordeling mellem de tre hovedkonti er 60,4 mio. kr. mindre end forventet.

4.5 Personaleoversigt**Personaleforbrug**

Gennemsnitlige helårsstillinger	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse (KB-R17)
Fælles administrationen				
Direktionen	3	3	3	0
Regionssekretariatet	101	101	109	-8
Koncern HR	80	80	153	-73
Koncernøkonomi	92	92	86	6
IT-Fælles	264	264	318	-54
Koncern Kommunikation	23	23	28	-5
Fælles administrationen i alt	563	563	697	-134

--=merpersonaleforbrug, += mindre personaleforbrug

Merforbrug af personale skyldes primært indtægtsdækkede stillinger hos Koncern HR og It-Fælles.

Renter

Hovedkonto 5

Renter – Hovedkonto 5

5.1 Renter

Nettorenteudgifterne er i 2017 på 12,2 mio. kr., hvilket svarer til en forbedring på 52,8 mio. kr. i forhold til budget 2017.

Renteindtægter og renteudgifter 2017

Mio. kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelser (KB-R17)
Renteindtægter 1)	-27,0	-27,0	-29,4	2,4
Renteudgifter	92,0	92,0	41,6	50,4
Nettorenteudgifter i alt	65,0	65,0	12,2	52,8

+ = udgifter/mindre forbrug, - = indtægter/merforbrug

1) Regionens likviditetsaftale har i 2017 givet renteindtægter på 21,3 mio. kr. og renteudgifter på 12,1 mio. kr. så nettoresultatet er 9,2 mio. kr., som er registreret under renteindtægter. Der er tilmed en "renteindtægt" på 10,4 mio. kr. som følge af, at Regional Udvikling finansierer renteudgifterne (10,4 mio. kr.) på lån til spormodernisering og Aarhus Letbane.

Forbedringen af nettorenteudgifterne kommer fra et lavere renteniveau end forudsat i budget 2017 og fra en gældsplejeaftale, der har klaret sig bedre end forventet.

Renteindtægterne er i 2017 på 29,4 mio. kr., og kommer primært fra regionens likviditetsaftale og formueplejeaftale med Jyske Bank.

Likviditetsaftalen giver i 2017 en nettorenteindtægt på 9,2 mio. kr. Aftalen skal via investering i obligationer både optimere regionens afkast og reducere regionens indestående i Jyske Bank. Ud over renteindtægter fra likviditetsaftalen er der renteindtægter på 9,8 mio. kr. fra regionens formueplejeaftale.

Afkastet af regionens formueplejeaftale med Jyske Bank er i 2017 på 2,10 %, hvilket svarer til et resultat efter gebyrer på 14,6 mio. kr. Resultatet på de 14,6 mio. kr. består af renteindtægter og udbytte på 9,8 mio. kr., en urealiseret kursgevinst på 7,8 mio. kr., samt et realiseret kurstab mv. på 3,0 mio. kr. Renteindtægterne, udbyttet og det realiserede kurstab er bogført på driften, mens den urealiserede kursgevinst er bogført på egenkapitalen.

Formueplejeaftalen er ultimo 2017 sammensat, som det fremgår af nedenstående tabel. Sammensætningen ultimo 2017 er i henhold til regionens investeringsramme, som er fastsat i Region Midtjyllands finansielle politik. Af tabellen fremgår det ligeledes, hvordan formueplejeaftalens afkast er fordelt på investeringstype.

Formueplejeaftalens investeringsramme og sammensætning ultimo 2017 samt afkast 2017

Investeringsstype	Investeringsramme	Aftalen ultimo 2017 1)	Aftalens afkast 2017
Danske stats- og realkreditobligationer	85 -100%	90,1%	1,6%
Højrenteobligationer via investeringsforeninger	0 - 5 %		
Højrenteobligationer - nye markeder		1,3%	3,7%
Højrenteobligationer - virksomhedsobligationer		1,3%	5,9%
Aktier via investeringsforeninger	0 -10 %	7,0%	8,3%

1) En mindre del (0,3 %) af beholdningen står ultimo 2017 i kontanter.

Renteudgifterne er i 2017 på 41,6 mio. kr., hvilket svarer til en forbedring på 50,4 mio. kr. i forhold til budgettet for 2017. Forbedringen skyldes, at en af Region Midtjyllands gældsplejeaftaler har givet en større rentebesparelse (kursgevinst) end forudsat i budget 2017. Derudover har renten på regionens variabelt forrentede lån i 2017 været negativ, og har dermed givet en sparet renteudgift.

I Region Midtjyllands finansielle politik er principperne for regionens gældspleje fastsat. Ifølge politikken kan regionen gøre brug af finansielle instrumenter. Rammen for gældsplejen er bl.a., at fastforrentede lån minimum skal udgøre 25 % og maksimum 75 % af hele låneporteføljen, mens de resterende lån skal optages med variabel rente. Rammen for gældsplejen giver også regionen mulighed for at benytte sig af finansielle instrumenter bl.a. swap-aftaler, REPO-forretninger og terminsforretninger.

Regionen har indgået gældsplejeaftale med Jyske Bank i 2008 og med Danske Capital i 2012, hvorefter Jyske Bank og Danske Capital ved handel med finansielle instrumenter bidrager til optimering af regionens renteudgifter. Region Midtjylland har udover de to gældsplejeaftaler indgået simple swap-aftaler med Kommunekredit og Nordea for at omlægge fra en variabel rente til en fast rente.

Region Midtjylland har ultimo 2017 følgende swap-aftaler:

Oversigt over regionens swappaftaler ultimo 2017

Modpart	Oprettelsesår	Udløbsdato	Restgæld i mio. kr.	Fast rente	Markedsværdi i mio.kr. 1)
Kommunekredit	2012	12-06-2037	127,2	2,11%	-11,1
	2013	16-05-2023	144,2	1,07%	-3,6
	2014	22-02-2039	98,8	2,31%	-10,8
Nordea	2008	30-05-2023	212,5	4,88%	-42,6
I alt:					-68,1

1) Markedsværdien for den enkelte swap er udtryk for det beløb, som regionen vil være forpligtet til at betale/berettiget til at modtage for hhv. negative og positive værdier, hvis regionen ønsker at udtræde af swap-aftalen på opgørelsesdagen.

Af ovenstående tabel ses det, at markedsværdien af regionens indgåede swap-aftaler er negativ med 68,1 mio. kr. Det betyder, at regionen ultimo 2017 skulle have betalt 68,1 mio. kr. for at komme ud af swap-aftalerne. Region Midtjylland har indgået swap-aftalerne for at få en større andel af fastforrentede lån og har til hensigt at beholde swap-aftalerne til udløb, hvorved markedsværdierne ikke vil blive realiseret.

Den langfristede gæld udgør pr. 31. december 2017 i alt 5.435,4 mio. kr. (ekskl. lån vedr. udskudt skat og leasing mv.), hvoraf 37,3 % er fastforrentet. Når der bliver taget højde for indgåede swap-aftaler hos Nordea og Kommunekredit, så udgør den fastforrentede del 48,0 % af den langfristede gæld.

5.2 Fordeling af renter

Regionens renteudgifter og renteindtægter bliver fordelt i forbindelse med udarbejdelsen af årsregnskabet for 2017.

Fordelingen af de samlede renteudgifter og renteindtægter ses af tabellen, som viser den samlede rentebelastning, som områderne bliver påvirket med.

Fordeling af renter

Udgifter, mio. kr.	Konto 1	Konto 2	Konto 3	Konto 5
Forrentning af driftskapital - hovedkonto 2		-1,4		1,4
Forrentning af anlægskapital - hovedkonto 2		8,8		-8,8
Fordeling af nettorenter fra hovedkonto 5 jf. fordelingsnøgle i budget	4,7		0,1	-4,8
Rentebelastning i alt	4,7	7,4	0,1	12,2

+ = mindreudgifter/merindtægter, - = merudgifter/mindreindtægter

Denne samlede rentebelastning, der henføres til hovedkonto 2 vedrører forrentning af såvel drifts- som anlægskapital – herunder også anlægskapital i relation til igangværende anlægsarbejder. Det er vigtigt, at være opmærksom på denne sondring i forhold til øvrige opgørelser i regnskabet.

Reglerne for fordelingen af renterne for hovedkonto 5 fremgår af kap. 5.2.5 i Budget- og regnskabssystem for regioner. Heraf fremgår det, at hovedkonto 2 skal belastes af en forrentning af tidligere og nuværende investeringer.

Budget- og regnskabssystemer for regioner har fastlagt, at det er hovedkonto 1 og 3, der belastes af de øvrige hovedkontis kassetræk, og det er derfor også hovedkonto 1 og 3, der skal kompenseres herfor i forbindelse med regnskabsafklæggelsen.

Princippet for regnskabet er, at konto 2's træk på kassen og mellemværende med kommunerne skal forrentes. Trækket på kassen kan ske igennem:

- Driftskapitalen, og
- Anlægskapitalen/-aktiverne for såvel eksisterende aktiver i drift (grunde, bygninger, tekniske anlæg og inventar), som anlæg under udførelse.

Der er derfor beregnet en forrentning af driftskapitalen svarende til det kassetræk og likviditetsmæssige mellemværende, der har været for hovedkonto 2. Beløbet er modposteret på hovedkonto 5.

I tillæg er der sket en forrentning af anlægskapitalen. Til beregningen af denne benyttes værdien af anlægsaktiverne. Udgiften konteres direkte på brugsstedet.

For såvel forrentning af anlægs- som driftskapitalen anvendes en forrentningsprocent, der er udtryk for den gennemsnitlige markedsrente set over længere tid.

Forrentningen af de deponerede kvalitetsfondsmidler bliver fordelt forlods til hovedkonto 1 Sundhed.

Endeligt sker der en fordeling af nettorenterne (renteudgifter og renteindtægter). Fordelingsnøglen for nettorenteudgifterne er fastlagt i budgettet for 2017.

Fordelingsnøgle for nettorenteudgifter jf. korrigeret budget

Hovedkonto	Andel af renter
1 Sundhed	97,8%
2 Socialområdet	0,0%
3 Regional Udvikling	2,2%

Der foretages ikke overførsel til hovedkonto 2, da der på denne hovedkonto i stedet er krav om registrering af forrentning af det likviditetsmæssige mellemværende med regionen jf. ovenstående. Fordelingen på hovedkonto 1 og 3 sker under hensyntagen til de to aktivitetsområders belastning af rentekontoen.

Balancen

Hovedkonto 6

Balancen – Hovedkonto 6

I det følgende bliver de balanceposter, hvor der er afsat bevillinger, kommenteret. De regnskabsmæssige konsekvenser af alle balanceposter bliver kommenteret i årsrapporten.

6.1 Langfristet gæld

Den samlede langfristede gæld ekskl. leasingforpligtelsen udgør 5.668,8 mio. kr. ved udgangen af 2017, mens den langfristede gæld inkl. leasingforpligtelsen udgør 6.284,4 mio. kr.

Langfristet gæld 2017 1)

Mio kr.	Primo 2017	Nye lån 2017	Afdrag 2017 (2)	Ultimo 2017
Langfristet gæld	3.728,9	190,9	298,8	3.621,0
Lån vedr. kvalitetsfundsprojekter	1.622,7	226,4	34,7	1.814,4
Lån vedr. udskudt skat	233,4			233,4
Langfristet gæld i alt	5.585,0	417,3	333,5	5.668,8

+ = udgifter/mindre forbrug, - = indtægter/merforbrug

1) I tabellen er den langfristede gæld ekskl. leasingforpligtelsen. Leasingforpligtelsen er ultimo 2017 på 615,5 mio. kr., hvilket giver en langfristet gæld på i alt 6.284,4 mio. kr. ultimo 2017.

2) I regnskab 2017 indgår der i afdragene en regulering på 23,5 mio. kr. for de swapaftaler og REPO-forretninger, som regionen har indgået. Afdragene bliver forhøjet med 23,5 mio. kr., hvorved den langfristede gæld falder med 23,5 mio. kr.

Der er i 2017 optaget lån for 417,3 mio. kr., hvoraf lån for 203,4 mio. kr. er til finansiering af Det Nye Universitetshospital Skejby, 23 mio. kr. er til finansiering af Regionshospitalet Viborg, 147,8 mio. kr. er til refinansiering af afdrag og 38,9 mio. kr. er til anlægsinvesteringer på socialområdet. Herudover er der optaget et slutlån på 4,2 mio. kr. til spormodernisering af Odderbanen.

Der er på regionens langfristede gæld (ekskl. leasingforpligtelsen) i 2017 afdraget 333,5 mio. kr., hvor der dog skal korrigeres for 23,5 mio. kr. (afdragene er i 2017 reguleret med 23,5 mio. kr. for de SWAP-aftaler og REPO-forretninger, som regionen har indgået), hvilket betyder, at regionen i 2017 har nedbragt gælden med 310 mio. kr. Der er i 2017 betalt 3,2 mio. kr. mindre i afdrag end forudsat i budgettet.

Afdrag 2017

Mio. kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017 (1)	Afvigelse (KB-R17)
Afdrag vedr. langfristet gæld 1)	313,2	313,2	333,5	-20,3
Afdrag i alt	313,2	313,2	333,5	-20,3

+ = udgifter/mindre forbrug, - = indtægter/merforbrug

1) I regnskab 2017 indgår der i afdragene en regulering på 23,5 mio. kr. for de SWAP-aftaler og REPO-forretninger, som regionen har indgået (afdragene bliver derved forhøjet med 23,5 mio. kr.). Bliver der korrigeret for de 23,5 mio. kr. er afdragene i 2017 på 310 mio. kr.

6.2 Leasing

Den samlede leasingforpligtelse udgør 615,5 mio. kr. ved udgangen af 2017. Der er i 2017 indgået nye leasingforpligtelser svarende til 294,4 mio. kr. og betalt afdrag for 14,4 mio. kr.

Leasingforpligtelse 2017

Mio kr.	Primo 2017	Nye aftaler 2017	Afdrag 2017	Ultimo 2017
Leasingforpligtelse	335,5	294,4	14,4	615,5
Leasingforpligtelse i alt	335,5	294,4	14,4	615,5

+ = udgifter/mindre forbrug, - = indtægter/merforbrug

I forbindelse med regnskabsafslutningen for 2017 er der registreret 1 ny finansiel leasingaftale, som ligger i intervallet 0-1 mio. kr. til en samlet værdi af 0,4 mio. kr.

Regionen har derudover etableret flere forskellige leasingrammer, og i 2017 er der registreret indkøb for 294 mio. kr. på disse leasingrammer. Det drejer sig om indkøb på følgende indkøbsrammer: Diverse inventar på Århus Universitetshospital (ca. 56,0 mio. kr.), Inventar og lignende i forbindelse med udflytning til Det Nye Universitetshospital (ca. 52,9 mio. kr.), Medicoteknisk udstyr (ca. 49,4 mio. kr.), Energibesparende udstyr Regionshospitalet Viborg (ca. 45,2 mio. kr.), Energibesparende udstyr Regionshospitalet Randers (ca. 13,5 mio. kr.), Energibesparende udstyr Regionshospitalet Horsens (ca. 10,5 mio. kr.) Fælles IT Platform (ca. 10,6 mio. kr.),

Ventilationsanlæg på Århus Universitetshospital (ca. 15,6 mio. kr.), Elektronisk Patient Journal (ca. 19,0 mio. kr.), Centralkøkken Skejby (ca. 18,5 mio. kr.) og Udstyr til partikelcenter (ca. 2,8 mio. kr.). En leasingramme bliver først etableret som en leasingaftale med årlig ydelse, når der ikke kommer flere indkøb på leasingrammen.

Leasingydelser på centrale leasingaftaler 2017

Mio. kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvielser (KB-R17)
Leasingydelser	20,6	20,5	7,7	12,8
Leasingydelser i alt	20,6	20,5	7,7	12,8

+ = udgifter/mindre forbrug, - = indtægter/merforbrug

De centrale midler er i 2017 placeret under Sundhed, og der er budgetteret med leasingudgifter på 20,5 mio. kr. i det korrigerede budget. I 2017 er leasingydelserne på 7,7 mio. kr., som dækker ydelser på de igangsatte aftaler og renter på leasingrammer, hvilket giver et mindre forbrug på 12,8 mio. kr. Mindre forbruget skyldes, at der i 2017 er blevet igangsat mindre leasing end forudsat i budget 2017. Endvidere har renteniveaet i 2017 været lavere end forudsat i budget 2017. Derfor har udgifterne til centrale leasingydelser været mindre end forudsat i budget 2017.

6.3 Likviditet

Ved budgetlægningen for 2017, blev skønnet for ultimo beholdningen baseret på en forventet primo beholdning for 2017 på mellem -77,5 mio. kr. til 37,5 mio. kr. Den opgjorte primo beholdning for 2017 var på 692,9 mio. kr.

Likviditeten 2017

Mio. kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017 *	Regnskab 2017	Afvielser (KB-R17)
Primo 2017	-20,0	692,9	692,9	0,0
Bevægelse 2017	-129,9	-250,9	466,3	-717,3
Ultimo 2017	-149,9	442,0	1159,2	-717,3

* Faktisk primo jf. regnskab og årets godkendte bevillinger.

Bevægelsen for det oprindelige og korrigerede budget svarer til de af regionsrådet afgivne bevillinger, finansieret af kassebeholdningen. Bevægelsen i 2017 er på 466,3 mio. kr. Den primære årsag til afvigelsen er uforbrugte drifts- og anlægsmidler, samt forskydninger i betalingsstrømme hen over årsskiftet.

6.4 Gennemsnitslikviditet

Ved budgetlægningen for 2017 blev den gennemsnitlige kassebeholdning (12 måneders gennemsnit) skønnet til at udgøre 1.200 – 1.500 mio. kr. ved udgangen af 2017. Den opgjorte gennemsnitsbeholdning for 2017 blev på 1.833,4 mio. kr.

Gennemsnitslikviditeten 2017

Gennemsnitsbeholdning, mio. kr.	Oprindeligt budget 2017	Regnskab 2017	Afvielser (B-R17)
Ultimo 2017	1.350,0	1.833,4	-483,4

Årsagerne til afvigelsen i forhold til det korrigerede budget er mange og i vidt omfang lig årsagerne til afvigelsen på den faktiske likviditet, hvor forskydninger i forbrug og betalingsstrømme hen over årsskiftet er de væsentlige.

Regnskabsoversigter

7.1 Regnskabsoversigter på bevillingsniveau

Regnskabsoversigt på bevillingsniveau konto 1

Udgifter i 1.000 kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelser (KB-R17)
Sundhed				
<i>Drift</i>				
Hospitalsenheden Horsens	1.002.978	1.032.971	1.026.185	6.786
Regionshospitalet Randers	1.066.464	1.120.765	1.136.252	-15.487
Hospitalsenheden Vest	2.221.333	2.292.034	2.270.946	21.088
Hospitalsenhed Midt	2.322.635	2.374.642	2.362.727	11.915
Aarhus Universitetshospital	6.468.253	6.776.919	6.815.603	-38.684
Præhospitalet	834.917	835.277	826.283	8.994
Psykiatri	1.688.244	1.686.969	1.678.399	8.570
Fælles udgifter/indtægter	2.478.782	1.919.993	1.933.987	-13.994
Praksissektoren	3.372.484	3.396.127	3.995.232	895
Tilskudsmedicin	1.366.415	1.351.415	1.312.918	38.497
Administration, Sundhed	29.225	29.765	26.949	2.816
Andel af fælles formål og administration	640.490	640.174	609.030	31.144
Nettodriftsudgifter ekskl. renter	23.492.220	23.457.051	23.394.512	62.539
Andel af renter	56.000	56.000	4.731	51.269
Drift total	23.548.220	23.513.051	23.399.243	113.808
<i>Anlæg</i>				
Hospitalsenheden Horsens	143.011	177.650	164.034	13.616
Regionshospitalet Randers	2.699	42.371	19.630	22.741
Hospitalsenheden Vest	-67.173	-61.468	36.383	-97.851
Hospitalsenhed Midt	2.500	65.405	18.832	46.573
Aarhus Universitetshospital	37.213	103.368	143.024	-39.656
Præhospitalet	0	25.148	6.393	18.755
Psykiatri	5.436	22.728	43.851	-21.123
Center for partikelterapi	27.139	62.158	22.935	39.223
Fælles udgifter/indtægter	95.921	329.104	281.192	47.912
<i>Kvalitetsfundsprojekter</i>				
Det nye universitetshospital, DNU, udgifter	631.000	762.204	693.372	68.832
Det nye universitetshospital, DNU, indtægter	-289	-382.277	-362.145	-20.132
Regionshospitalet Viborg, ombygning, udgifter	225.000	291.554	231.120	60.434
Regionshospitalet Viborg, ombygning, indtægter	-199.549	-193.402	-61.616	-131.786
Det nye Regionshospital, Gødstrup, udgifter	705.000	623.183	558.581	64.602
Det nye Regionshospital, Gødstrup, indtægter	-635.287	-494.744	-201.961	-292.783
Anlæg Sundhed i alt	972.621	1.372.982	1.593.624	-220.642
Udlånspulje til miljø og forventet salg af bygninger	-18.753	-15.414	3.350	-18.764
Pulje til anlægsprojekter	165.779	40.661	0	40.661
Anlæg uprioriterede midler i alt	147.026	25.247	3.350	21.897
Andel af fælles formål og administration	0	-32.740	-32.358	-382
Anlæg total	1.119.647	1.365.489	1.564.616	-199.127
<i>Finansiering</i>				
Bloktilskud fra staten	-19.547.002	-20.309.604	-20.310.016	412
Bløderudligningsordningen	0	0	0	0
Kompensationsordning vedr. ny lovgivning om kommunal medfinansiering	-54.375	-54.375	-54.348	-27
Kommunalt aktivitetsafhængigt bidrag	-4.329.001	-3.602.056	-3.619.381	17.325
Aktivitetsbestemte tilskud fra staten	-290.775	-290.775	-290.772	-3
Omfordeling effektiviseringsgevinster	14.389	-14.389	-14.004	-385
Finansiering i alt	-24.206.764	-24.271.199	-24.288.521	17.322
Total for Sundhed - udgiftsbaseret	461.103	607.341	675.338	-67.996
<i>Omkostninger</i>				
Omkostninger drift	725.884	725.884	701.110	24.774
Omkostninger anlæg	-1.119.647	-1.365.489	-1.461.777	96.288
Total for Sundhed - omkostningsbaseret	67.340	-32.264	-85.330	53.066

Regnskabsoversigt på bevillingsniveau konto 2

Omkostninger i 1.000 kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelser (KB-R17)
Social- og specialundervisning				
<i>Drift (ekskl. takstindtægter)</i>				
Social og Specialundervisning	955.135	1.097.152	1.129.912	-32.760
Drift i alt	955.135	1.097.152	1.129.912	-32.760
Andel af fælles formål og administration	14.857	17.353	15.444	1.909
Renter	2.000	2.000	1.442	558
Drift total	971.992	1.116.505	1.146.798	-30.293
<i>Anlæg</i>				
Anlægsudgifter	42.203	58.404	33.746	24.658
Anlægsindtægter	0	0	0	0
Anlægsomkostninger	-42.203	-58.404	-33.746	-24.658
Anlæg i alt	0	0	0	0
<i>Finansiering</i>				
Takstbetalinger m.v.	-948.896	-1.081.396	-1.132.967	51.571
Objektive finansieringsbidrag	-22.020	-22.020	-19.300	-2.720
Bloktilskud fra staten	-1.076	-1.076	-1.076	0
Finansiering i alt	-971.992	-1.104.492	-1.153.344	48.852
Total for Social og specialundervisning	0	12.013	-6.545	18.558

Regnskabsoversigt på bevillingsniveau konto 3

Udgifter i 1.000 kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelser (KB-R17)
Regional Udvikling				
Udviklingsopgaver	168.824	169.870	169.454	416
Erhvervsudvikling	122.112	125.940	124.384	1.556
Den Regionale Udviklingsplan	46.712	43.930	45.070	-1.140
Borgernære driftsopgaver	355.050	355.050	355.636	-586
Kollektiv trafik	314.846	314.846	314.846	0
Miljø	40.204	40.204	40.790	-586
Tværgående udgifter	85.472	82.621	82.465	156
Regional Udvikling i øvrigt	6.212	1.512	1.860	-348
Planlægnings-, analyse- og udviklingsudgifter	79.260	81.109	80.605	504
Andel af fællesformål	15.796	16.429	15.759	670
Nettodriftsudgifter ekskl. renter	625.142	623.970	623.313	657
Andel af renter	1.300	1.300	89	1.211
Drift total	626.442	625.270	623.401	1.869
Anlæg				0
Tilskud til trafikselskaber	18.003	15.206	13.700	1.506
Anlæg i alt	18.003	15.206	13.700	1.506
Finansiering				0
Statsligt bloktilskud	-454.296	-454.296	-454.296	0
Kommunalt udviklingsbidrag	-170.846	-170.846	-170.856	10
Finansiering i alt	-625.142	-625.142	-625.152	10
Total for Regional Udvikling - udgiftsbaseret	19.303	15.334	11.949	3.385
Omkostninger, drift	671	671	-14.330	15.001
Total for Regional Udvikling - omkostningsbaseret	19.974	16.005	-2.381	18.386

Regnskabsoversigt på bevillingsniveau konto 4

Udgifter i 1.000 kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelser (KB-R17)
Fælles formål og administration				
<i>Drift</i>				
Politisk organisation	20.152	20.152	17.886	2.266
Sekretariat og forvaltninger	501.051	503.864	474.073	29.791
Tjenestemandspensioner, udgifter	550.606	550.606	494.082	56.524
Tjenestemandspensioner, indtægter	-397.290	-397.290	-341.261	-56.029
Overførsel til konto 1-3	-674.519	-677.332	-644.779	-32.553
<i>Anlæg</i>				
Regionshusene	0	0	0	0
Salg af bygninger	0	-32.740	-32.358	-382
Overførsel til konto 1	0	32.740	32.358	382
Total for Fælles formål og administration	0	0	0	0

Regnskabsoversigt på bevillingsniveau konto 5

Udgifter i 1.000 kr.	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelser (KB-R17)
Renter				
Renteindtægter	-27.000	-27.000	-29.418	2.418
Renteudgifter	92.000	92.000	41.661	50.339
Refusion af købsmoms	0	0	0	0
Renter af udlæg vedr. konto 2	-7.700	-7.700	-7.423	-277
Overførsel til konto 1 og 3	-57.300	-57.300	-4.820	-52.480
Total for Renter	0	0	0	0

7.2 Oversigt over afsluttede anlægssager i 2017

Sted		Beløb i 1.000 kr.	
		Bevilling	Forbrug
101	Hospitaller, Somatik	24.102	13.886
100010	Sundhed, Fællesudgifter og -indtægter	15.329	5.544
98.15.60.38	Hospitalsapoteket	168	168
98.15.60.40	Nedrivning af Sønderøparken 23, Viborg	2.000	2.026
99.17	Udlånspulje til Miljø- og Energitprojekter	3.443	3.350
99.63	Controlling af store anlægsprojekter	9.718	0
116006	Hospitalsenheden Horsens	500	134
98.14.37	ESCO-Screening på RH Horsens	350	0
98.14.43	Helhedsplan for udearealerne	150	134
126620	AUH, Aarhus Universitetshospital	6.517	6.457
98.15.23	AUH medicoteknisk udstyr	5.617	5.557
98.15.27	Klinisk Immulogiske Funktioner(Spareplan 5.3)	900	900
166630	Hospitalsenhed Midt	93	93
98.15.10.00.12	RH Hammel Neurocenter, Nedrivning af bygning Urbakkevej 6	93	93
176501	Hospitalsenheden Vest	1.663	1.658
98.15.37	HE Vest medicoteknisk udstyr	1.663	1.658
101	Hospitaller, Psykiatrien	7.114	5.303
200345	Psykiatri- og socialområdet	7.114	5.303
98.14.10.68	Bygningsvedligeholdelse Psykiatri 2014	1.075	355
98.15.10.70	Bygningsvedligeholdelse Psykiatri 2015, Randers mfl.	750	431
98.15.10.74	Ombygning af sengeafsnit til behandlergang, Horsens	3.289	2.894
98.16.10.84	Bygningsvedligeholdelse Psykiatrien i Viborg 2016	1.500	1.136
98.16.10.88	Sikkerhedsgennemgang Randers	500	487
201	Sociale tilbud, specialundervisning	31.454	30.892
200345	Psykiatri- og socialområdet	31.454	30.892
98.15.20.03	Sammenlægning af Fogedvænget og Engvejen	4.769	4.846
98.16.10.21	Ombygning og tilbygning af Bækkeoftens Syd	8.070	7.974
98.16.10.22	Ombygning af Bækkeoftens Nord	460	465
98.16.60.31	Bygningsvedligeholdelse 2016	6.808	6.605
98.16.60.33	5 Fleksible boliger - Socialområdet Autisme	4.100	4.159
98.16.60.35	Tillæg til Fleksible Mobile Boliger og en udvidelse	1.560	1.427
98.16.60.39	Modulbolig ved Overbygård	792	741
98.16.60.41	Køb af Harboegade 53, Ulfborg	1.515	1.516
98.17.10.24	Indretning af 1 lejlighed mv. Gl. Saustrup	1.210	981
98.17.10.26	3 pavilloner til Tangkær	1.200	1.223
98.17.20.10	Tilbygning til multirum Koglen	970	955
412	Sekretariat og forvaltninger	-14.639	-14.638
411412	Koncernøkonomi	-14.639	-14.638
98.17.11	Enghavevej 7, 7620 Lemvig	-472	-472
98.17.12	Grankærvej 3, 6933 Kibæk	-555	-555
98.17.14	Fuglemosevej 1F, Kjellerup	-3.652	-3.652
98.17.15	Bygholms Alle 2, 8260 Viby J	-3.130	-3.130
98.17.16	Porregrunden, Sønderøparken 1, Viborg	-7	-7
98.17.17	Arealafgivelse Møgelkærvej 6A-6G, Viborg	-37	-37
98.17.18	Fuglebakken 1, 7620 Lemvig	-42	-42
98.17.19	Hosebåndet 17, Samsø	-449	-449
98.17.20	Hosebåndet 3, Samsø	-473	-473
98.17.22	Kompagnigade 17, Skive	-426	-426
98.17.23	Nørreport 9, Ringkøbing	-750	-750
98.17.24	Reberbanen 32, Ringkøbing	-1.642	-1.642
98.17.25	Nørredige 22A-D, Ringkøbing	-1.142	-1.142
98.17.26	Nørredige 24, Ringkøbing	-392	-391
98.17.29	Kløvervang 63, Grenå	-484	-484
98.17.30	Kløvervang 65, Grenå	-397	-397
98.17.32	Mageskift, Kløvervang/Sygehusvej, Grenå	-589	-589
	Total	48.031	35.443

7.3 Oversigt over uforbrugte overførte bevillinger

1.000 kr.	Overførsel til 2017 og frem		
	Drift	Anlæg	I alt
Hovedkonto 1			
Hospitalsenheden Horsens	6.887	13.617	20.504
Regionshospitalet Randers	-16.516	22.740	6.224
Hospitalsenheden Vest	27.082	-97.852	-70.770
Hospitalsenhed Midt	9.443	46.573	56.016
Aarhus Universitetshospital	-12.230	-39.656	-51.886
Præhospitalet	9.684	18.755	28.439
Psykatri	6.582	-21.123	-14.541
Fælles udgifter/indtægter	-8.452	83.880	75.428
Praksissektoren	21.479	0	21.479
Tilskudsmedicin	0	0	0
Administration, Sundhed	0	0	0
Sundhed - fælles puljer mv.	0	25.155	25.155
Andel af fælles formål og administration	14.886	-378	14.508
Sundhedsområdet i alt	58.845	51.711	110.556
Kvalitetsfundsprojekter			
Udgifter	0	193.867	193.867
Indtægter	0	-444.701	-444.701
Deponeringskonti	0	250.834	250.834
Kvalitetsfundsprojekter i alt	0	0	0
Hovedkonto 2			
Socialområdet	21.663	24.658	46.321
Andel af fælles formål og administration	521	0	521
Socialområdet i alt	22.184	24.658	46.842
Hovedkonto 3			
Kollektiv trafik	0	1.506	1.506
Erhvervsudvikling	0	0	0
Miljø	0	0	0
Den regionale udviklingsplan	-410	0	-410
Regional udvikling i øvrigt	0	0	0
Adm. af Regional Udvikling	0	0	0
Andel af fælles formål og administration	410	0	410
Regional Udvikling i alt	0	1.506	1.506
Hovedkonto 4			
Politisk organisation	0	0	0
Sekretariat og forvaltninger	15.817	-378	15.439
Tjenestemandspensioner puljer, m.v.	0	0	0
Til overførsel til konto 1-3	-15.817	378	-15.439
Fælles formål og administration i alt	0	0	0
Overførsler i alt	81.029	77.875	158.904

7.4 Resultatopgørelse for socialområdet

		Dranst 1-9, minus dr3			Dranst 3	Resultatopgørelse
		Drift	Feriepenge	Sum driftsresultat	Anlægsresultat	
		Alt minus art 0.7	Art 0.7	Alt, minus DR 3	Dranst 3	
Drift	Takstindtægter	-1.088.720.533,59		-1.088.720.533,59		-1.088.720.533,59
<i>02.10.01</i>	Driftsomkostninger	1.097.286.789,56	3.420.802,11	1.100.707.591,67	0,00	1.100.707.591,67
	Sum	8.566.255,97	3.420.802,11	11.987.058,08	0,00	11.987.058,08
Div. omkost. og indtægter	Takstindtægter	-29.058.902,00		-29.058.902,00		-29.058.902,00
<i>02.60.40</i>	Driftsomkostninger	28.999.417,45	204.717,86	29.204.135,31		29.204.135,31
	Sum	-59.484,55	204.717,86	145.233,31		145.233,31
Div. omkost. og indtægter KØ	Takstindtægter	-15.187.738,00		-15.187.738,00		-15.187.738,00
<i>02.60.50</i>	Driftsomkostninger	0,00		0,00		0,00
	Sum	-15.187.738,00	0,00	-15.187.738,00		-15.187.738,00
Andel af fælles formål og adm	Takstindtægter					
<i>02.70</i>	Driftsomkostninger	15.444.185,38		15.444.185,38		15.444.185,38
	Sum	15.444.185,38	0,00	15.444.185,38		15.444.185,38
Andel af renter	Takstindtægter					
<i>02.80</i>	Driftsomkostninger	1.442.315,00		1.442.315,00		1.442.315,00
	Sum	1.442.315,00	0,00	1.442.315,00		1.442.315,00
Finansiering	Takstindtægter	-20.376.386,00		-20.376.386,00		-20.376.386,00
<i>02.90</i>	Driftsomkostninger					
	Sum	-20.376.386,00	0,00	-20.376.386,00		-20.376.386,00
Total	Takstindtægter	-1.153.343.559,59		-1.153.343.559,59		-1.153.343.559,59
<i>Alle funktioner</i>	Driftsomkostninger	1.143.172.707,39	3.625.519,97	1.146.798.227,36	0,00	1.146.798.227,36
<i>undtagen almene boliger</i>	Sum	-10.170.852,20	3.625.519,97	-6.545.332,23	0,00	-6.545.332,23

Akkumuleret resultat ift. Kommunerne

Resultat 2007	-36.441.141,00
Resultat 2008	-29.673.676,00
Resultat 2009	-17.685.469,23
Resultat 2010	37.348.854,20
Resultat 2011	21.604.278,61
Resultat 2012	18.235.422,98
Resultat 2013	-4.347.444,73
Resultat 2014	1.835.244,78
Resultat 2015	-15.098.985,02
Resultat 2016	12.209.769,00
Resultat 2017	-10.170.852,20
Akkumuleret	-22.183.998,61